

Na osnovi čl. 22 in 23 Začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij Železarne Jesenice, objavljamo naslednji

RAZPIS

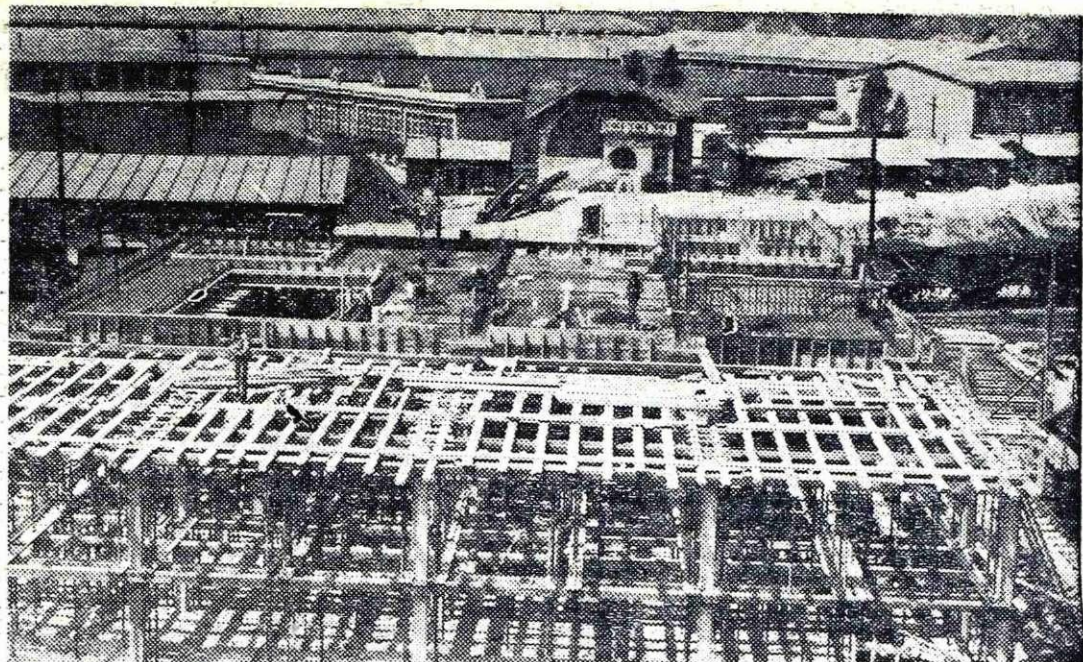
za delovno mesto
v delovni enoti elektrodni oddelek
kontrolni varilec D-4 2 osebi

Pogoji:

Kandidati na razpisano delovno mesto morajo imeti izpit za VK-elektro varilca in 5 let prakse.

Prijave z rojstnimi podatki, navedbo šolske izobrazbe in opisom dosedanjih zaposlitev, morajo kandidati predložiti v roku 15 dni po objavi razpisa na kadrovski sektor.

ŽELEZARNA JESENICE
Kadrovski sektor

Rok za izgradnjo aglomeracije smo po sklepu DSŽ podaljšali na prihodnje leto

ŽELEZAR

JESENICE, 18. junija 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 24

Pomen rekonstrukcije SM peči „V“

Že skoraj vse letošnje leto SM peč V ne obratuje. Zadnjo šaržo smo odlili 1. februarja in se nato lotili obsežne predelave peči. Predvidevali smo, da bo trajala dva meseca, zaradi raznih zaprek in nepredvidenih del pa bo izdelana šele v juniju.

Ko smo ustavili to sicer najnovejšo peč, so bila mnenja o smotrnosti te gradnje zelo različna. Zato si oglejmo nekaj podatkov o tej peči. Peč je bila zgrajena leta 1958; prvo šaržo smo odlili 13. avgusta 1958. Takrat je bila to najboljše peč, saj je imela več prednosti pred ostalimi, ki so bile zgrajene od 6 do 20 let prej.

Peč je bila konstruirana za kurjenje z generatorskim plinom, ki bi mu dodajali 30% mazuta. Imela je zračne in plinske komore ter žilindričke in plinske uvodnike. V poznejših letih smo začeli postopoma nadomeščati vedno

več plina z mazutom, ki ima kar precej prednosti:

- cenejši je kot generatorski plin,
- v peč lahko dovedemo več goriva, kar pomeni večjo proizvodnjo,
- z mazutom dobimo manj žvepla,
- obratovanje naprav za dovajanje mazuta je cenejše kakor obratovanje plinskih generatorjev.

Plin smo zamenjavali z mazutom daljše obdobje. Največji vzrok temu je bilo pomanjkanje zraka za razprševanje mazuta. Kako smo povečevali dodajanje mazuta: (nadaljev. na 4. strani)

Za vsako podrobno planiranje zmogljivosti v železarnah in ostalih objektih črne metalurgije bi moral biti izdelan dolgoročni plan razvoja te dejavnosti najmanj za prihodnjih 15 let. Na osnovi takega dolgoročnega plana bi lahko planirali kontinuirano in vsklajeno dinamiko izgradnje posameznih faz proizvodnje in predelave jekla, od pridobivanja rude do končnih izdelkov oziroma mehanične in termične obdelave. Do sedaj v Jugoslaviji takega dolgoročnega plana nismo imeli in smo vsako razširjanje zmogljivosti planirali razmeroma kratkoročno, največ s petletnim planom. To je bistveni vzrok, zakaj danes, 20 let po osvoboditvi, še vedno nimamo vsklajene proizvodnje v železarnah in kontinuiranega in mirnega razvoja naše panoge.

UJŽ je pred desetimi leti izdelalo 15-letni perspektivni plan razvoja, ki ga je leta 1959 upravni odbor UJŽ tudi sprejel, niso pa ga sprejeli organi administracije, češ da nasprotuje decentralizacijskim tendencam in da takrat planiranje v vsej panogi še ni bilo tako zrelo kot je danes. Zaradi tega tudi odločitev Izvršnega sveta o izgradnji posameznih objektov v okviru planiranih 3,2 milijona ton surovega jekla niso vsklajene s tem 15-letnim planom, temveč pomenijo samo delno rešitev v posamez-

nih železarnah na osnovi 47. konkurza jugoslovanske investicijske banke in revizijske komisije takratnega Sekretariata za industrijo. Poznejših dopolnitev ta komisija ni revidirala. Predhodne odločitve posameznih železarn za rekonstrukcijo so imele namen, da bi čimprej, do leta 1965, povečali proizvodnjo jekla in finalizacijo posameznih kritičnih izdelkov. Vendar imajo te odločitve to slabobo stran, da niso vsklajene z našimi potrebami in možnostmi. Zato je Izvršni odbor UJŽ že 15. 2. 1965 imenoval lastno novo strokovno komisijo za plan z nalogo, da pripravi gradivo in z merodajnimi organi administracije sodeluje pri izdelavi 7-letnega oziroma sedaj srednjeročnega plana za našo panogo. Ta komisija je poskušala najti najbolj primerno zaokrožitev proizvodnih zmogljivosti naših železarn in se je odločila za skupno kapaciteto 4,8 milijona ton surovega jekla letno. Smatrala pa je, da je treba čimprej izdelati optimalni plem zmogljivosti za obstoječe železarne in iz optimalnega plana nazaj konstruirati dinamiko ter etape izgradnje za posamezne železarne.

V razpravi na skupščinskih odborih o projekciji železarstva, ki jo je izvedel Zvezni zavod za gospodarsko planiranje, je prišlo do prve razprave o zmogljivosti za pro-

izvodnjo surovega jekla, ki naj bi jih zgradili do leta 1970. Z ozirom na investicijska sredstva je Zavod za gospodarsko planiranje predlagal, naj bi planirali 4 milijone ton. Predstavniki UJŽ se niso strinjali s tem, da bi smatrali izgradnjo zmogljivosti do 4 milijone ton jekla kot posebno etapo, temveč so menili, da je mnogo pametneje, če predvidimo 4,8 mili-

(nadaljev. na 2. strani)

Zavarovan cestni prehod pri generatorjih na Javorniku

Iz valjarne Bela vozi-mo polizdelke v valjarno 2400 po cesti. Ker bo teh voženj vedno več, je nevarnost trčenja cestnih vozil z normalnotirno električno lokomotivo, ki premika po tirih ob generatorjih. Zato smo se odločili, da bomo križišče ceste in tirov v Trebežu zavarovali s semaforji, ki bodo urejali promet po tirih in cestni promet. Signali na semaforju pa se ne bodo prižigali in ugašali po vnaprej določenem času, pač pa bo redno zelena luč za cestni promet. Zato bo moral vođa premika po tirih prižgati na desni strani ceste rdečo luč, po končanem premiku pa signal spet namestiti v prvotno lego. Ta semafor pa ne bo veljal za vožnje preko normalnih in ozkih tirov, ki na vzhodni strani vodijo v valjarno 2400. Tod bomo postavili Andrejeve križe, ki označujejo nezavarovan cestni prehod. Vozniki bodo morali torej sami paziti in skrbeti za varnost.

Rekonstrukcija livne jame v martinarni hitro napreduje

(nadaljev s 1. strani)

jona ton, toda ne v letu 1970, ampak pozneje, z ozirom na to, koliko bo sredstev na razpolago, ker le večje zmogljivosti zagotovijo gradnjo takih naprav, ki bodo zagotovile ekonomično proizvodnjo posameznih izdelkov. Prednačrt družbenega plana razvoja Jugoslavije za leto 1970, ki ga je Zvezni zavod za gospodarsko planiranje dal v razpravo, pa predvideva precej drugačno gledanje na razvoj črne metalurgije kot so bile razprave na skupščinskih odborih v preteklem letu. Ti predlogi za železarne in za črno metalurgijo so v glavnem naslednji:

1. Do leta 1970 je treba dokončati izgradnjo le do skupne zmogljivosti 3,2 milijona ton surovega jekla in pri tem zmanjšati že dogovorjeno udeležbo federacije pri rekonstrukciji starih železarn s 65 na 50 %.

2. Izvesti priprave in šele na koncu obdobja začeti z gradnjo nadaljnjih objektov, ki bodo v letih 1971, 1972 zagotovili 4 milijone ton surovega jekla. Pri tej izgradnji bi sodelovala federacija samo z morebitno garancijo za inozemska posojila.

3. V letu 1971 je predvidena potrošnja 2,3 milijona ton končnih valjanih izdelkov; od tega bi uvozili 1,1 milijona ton.

4. Predvideno je, da bi do konca leta 1967 izdelali dolgoročno projekcijo razvoja podjetij črne metalurgije in proizvodnje koks.

S takim predlogom srednjeročnega plana razvoja naših železarn, rudnikov in koksarn se UJŽ, kakor tudi posamezne železarne, ni strinjalo. Zato je posredoval odbor za plan pri UJŽ svoje pripombe na elaborat Zavoda za gospodarsko planiranje, ki so jih obravnavali razni skupščinski odbori, na sestankih s posameznimi orga-

ni Zveznega izvršnega sveta in so izgledi, da bodo upoštevane ter da bo odgovarjajoče spremenjen tekst definitivnega predloga srednjeročnega plana.

Kako se naša železarna lahko vključi v določila srednjeročnega plana razvoja železarn v Jugoslaviji? S predhodnimi odločbami ZIS in 47. konkurza Investicijske banke je bilo predvideno, da bi prvo etapo rekonstrukcije naše železarne zaključili v glavnem v letu 1965, deloma pa v letu 1966. Za leto 1966 je bila predvidena aglomeracija, ki je zaradi sredstev nismo mogli naročiti v Ameriki in smo jo pozneje naročili na Poljskem. Zaradi podražitve kot posledice gospodarske reforme in nezadostnih sredstev Investicijske in Slovenske gospodarske banke smo bili prisiljeni izgradnjo nekaterih objektov odložiti, ali pa podaljšati roke. V glavnem gre za odložitev gradnje druge električne peči in podaljšani rok za izgradnjo aglomeracije, kar je DSŽ na zadnji seji potrdil. Oba objekta sta za nas važna za izboljšanje našega ekonomskega položaja, to je za pocenitev proizvodnje in nadaljnji premik v kvaliteto. To pa je prav tisto, kar predvideva srednjeročni plan. Se veliko težje je glede druge etape naše rekonstrukcije. Tudi ta etapa nima glavne naloge količinsko povečati proizvodnjo, temveč znižati proizvodne stroške, poenostaviti in modernizirati proizvodnjo, kar je tudi osnovna naloga, predvidena v srednjeročnem planu. Zato je razumljivo, da smo bili predstavniki Železarne Jesenice v prvih vrstah UJŽ in smo se borili za spremembo teksta srednjeročnega plana, ki je predvideval, da bi te modernizacije in dopolnitve izvedli šele na koncu roka, ne pa kontinuirano takoj po zaključeni prvi etapi. Upamo, da bo v

spremenjenem tekstu to vprašanje za nas ugodno rešeno. Seveda pa je odprto vprašanje financiranja druge etape. Srednjeročni plan predvideva, da sodeluje federacija pri izgradnji oziroma rekonstrukciji objektov železarn iznad zmogljivosti 3,2 milijona ton surovega jekla le z morebitno garancijo za inozemska posojila. Z ozirom na naš ekonomski položaj po reformi, ko so se naše cene povečale le za 36 %, cene surovinam za 56 %, prevozni stroški pa celo za 86 %, je pereče tudi vprašanje denarja za drugo etapo naše rekonstrukcije. Popolnoma jasno je, da od federacije z ozirom na to, ker se je ob reformi odrekla 15 % doprinosu od čistega dohodka, ker je znižala obresti na poslovni sklad, ne moremo pričakovati take udeležbe kot smo je bili vajeni do sedaj pri rekonstrukcijah in izgradnji železarn ter rudnikov. Že v referatu na letni skupščini UJŽ sem omenil druge možnosti sodelovanja federacije pri uresničevanju druge etape kot so na primer

oprostitev ali znižanje carine na opremo, ki je v Jugoslaviji ne moremo izdelati, odlaganje anuitet oziroma namensko uporabljanje anuitet pri vplačevanju dosedanjih kreditov in podobno. To bi omogočilo železarnam, da več sredstev vložijo v rekonstrukcijo za izboljšanje finalizacije ali za proizvodnjo iznad 3,2 milijona ton surovega jekla. Po dosedanjih razgovorih sodeč bomo verjetno tudi v tem vsaj deloma uspeli.

Seveda pa pričakujemo, da bodo tudi potrošniki s svojimi skladi pomagali pri rekonstrukciji. Ne na splošno, temveč pri posameznih napravah in proizvodnji, za katero se zanimajo. Razgovori s posameznimi podjetji kažejo, da bomo tudi tu uspeli.

Moramo se pa pri vsem tem zavedati dejstva, da so se v zadnjih mesecih vse nemške železarne, ki proizvedejo skoraj 30 milijonov ton, dogovorile za prodajo samo preko štirih prodajnih ustanov in da je tudi za nas

zadnji čas, da vse tri slovenske železarne najdemo skupni jezik, integriramo nekatere službe in morda uredimo skupno prodajo valjanih izdelkov ter na osnovi skupne prodaje tudi skupno razdelitev dela. Tako se ne bo dogajalo, kar kažejo statistični podatki iz leta 1963 in 1964, da je bilo izdelanega 3 ali 4.000 kg šestoglatega jekla v štirih različnih kvalitetah in morda petih ali šestih različnih dimenzijah v treh železarnah. Dokler ne bomo uredili teh vprašanj med seboj, ne moremo računati, niti govoriti o kakšni mednarodni delitvi dela. Slovenske železarne imajo bodočnost le v kvalitativnih jeklih, njihovo tržišče pa je že skoraj prenasičeno. Zato nas lahko reši samo pameten dogovor in delitev dela med nami samimi. Če bomo rešili to vprašanje in vprašanje denarja za drugo etapo, potem je naša železarna v celoti naša mesto v srednjeročnem planu razvoja gospodarstva Jugoslavije do leta 1970.

Periodični izpiti na prometnem oddelku

Novi pravilnik o strokovni izobrazbi delavcev pri železniškem prometu ne dovoljuje več opravljanja dela samo z uporabnostnim izpitom. Sporazumno z republiško inšpekcijo dela je bil zadnji februar določen za rok, do katerega so morali vsi premikači opraviti odgovarjajoče izpite. Tečaj je trajal štiri mesece, 16 premikačev pa je 18. februarja opravilo strokovne izpite za notranji promet. Od tega dne dalje v železarni ni nikogar več, ki ne bi imel predpisane strokovnosti za varen in ekonomičen premik voz po tirih. Za dovoz surovin na razkladalna mesta ter za prevoze na novo zgrajeni normalni progi jeklarna —

valjarne Bela, smo kupili in tudi že obratuje pet normalnotirnih in ena ozkotirna diesel lokomotiva. Zaradi prekvalifikacije je kadrovski sektor organiziral tečaj za strojevodje.

Sredi aprila je uspešno opravilo predpisani izpit 22 strojevodij. Zaradi tega smo morali mlajše delavce usposobiti za strojevodje in kurjače na parnih lokomotivah. Ustrezne izpite je opravilo 18. marca 13 kurjačev, 2. in 3. junija pa 12 strojevodij za vožnjo vlakov in 19 strojevodij za premikanje. Tako je v osmih mesecih na prometnem oddelku izpopolnilo svoje znanje kar 82 naših sodelavcev, ki so za to vložili veliko truda in prostega časa.

Železniški promet je zelo nevaren in zahteva znanje, ki

ga predpisuje že omenjeni pravilnik o strokovni izobrazbi. Da pa predpisov ne bi pozabili, ali opustili izvajanja, je treba znanje vsako leto obnoviti. Znanje preverja posebna komisija na posebnih periodičnih izpitih. Takšni izpiti so bili na prometnem oddelku pretekli teden, to je od 6. do 12. junija. Izpite je opravilo 163 delavcev. Odgovarjali so tudi na vprašanja o določbah novega prometnega pravilnika, ki bo začel veljati 1. julija. Ker se 27 delavcev zaradi dopustov in bolezni izpitov ni udeležilo, bodo določili poznejši rok. Pri pouku in izpitih so obravnavali določbe o čuvanju osebne varnosti, govorili pa so tudi o signalnih in prometnih predpisih, ki urejajo varno delo pri prometu v železarni. B.

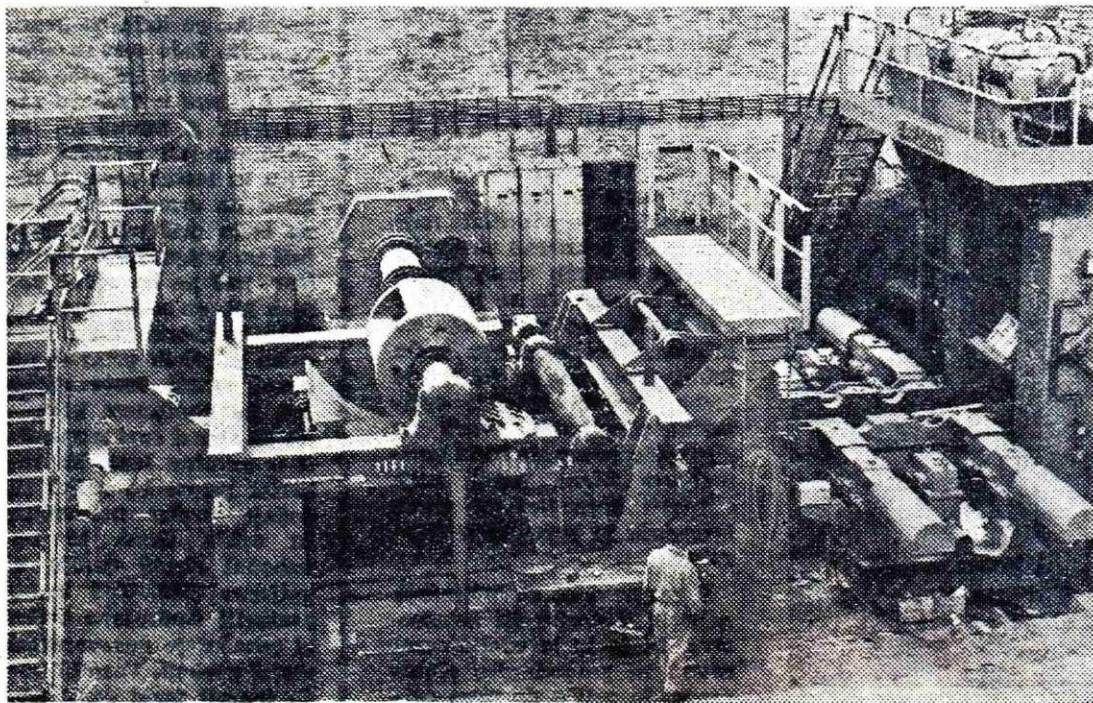
Varna vožnja cestnih vozil

Cestna vozila mora po cestah med obrati v železarni spremljati spremljevalec, ki pozna razmere. V obratih za to zadolženi so morali spremljati cestna vozila od vhoda do razkladalnih oziroma nakladalnih mest. Ker smo to večkrat opuščali, bosta od julija naprej spremljala cestna vozila dva, posebej za to določena vodnika. Preden bosta prevzela dolžnost, ju bodo seznanili z lokalnimi razmerami, cestno prometnimi predpisi in signalizacijo na prehodih. Zaradi gostega prometa po tirih, nepreglednosti in drugih nevarnosti, vožnja

cestnih vozil po tovarni brez spremljevalca ni dovoljena. B.

Železarski globus

ZDA — Največja železarska družba U. S. Steel Corp. bo zgradila v Houstonu (Texas) novo železarno brez plavžev. Imela bo v prvi stopnji izgradnje dve 180-tonski obločni elektropeči, napravo za kontinuirno vlivanje bram ter valjarno debele pločevine do 4 m širine. Računajo, da bo nova železarna pričela obratovati v treh letih.

S sedanjim predlogom srednjeročnega plana razvoja železarn se ne moremo strinjati

Šolska mladinska konferenca

Ob koncu šolskega leta je imel mladinski komite poklicne industrijske in tehnične srednje šole mladinsko konferenco, na kateri so zelo kritično pregledali opravljeno delo. Konference so se poleg članov komiteja in izvoljenih delegatov udeležili: ravnatelj obeh šol, predsednik ObK ZMS Marjan Žitnik ter delegat TK ZMS Železarn Janez Kavčič. Konference pa se niso udeležili nekateri predavatelji in vzgojitelji iz doma učencev, ki vse leto delajo z učenci. Predsednica mladinskega komiteja Majda Jakšič je prebrala poročilo in povedala, da je bil delovni program v pretekli mandatni dobi zelo obširen in ga niso v celoti izpolnili. Delno je odgovoren mladinski komite, delno pa člani organizacije, ki so za skupno delo pokazali premajhno zanimanje. Precej težav so imeli tudi z razrednimi urami, ki so minevale brez programov. Šele, ko je pri reševanju problema pomagal predavatelj, so razredne ure stekle tako kot je bilo predvideno in so pozneje postale zelo priljubljene. Organizirali so tudi ogled drame »Striček Vanja«, dosegli pa so ravno nasprotni učinek kot so želeli. Tudi na področju rekreacije so planirali precej tekmovanj, izvedli pa so le nekatera. Tako so imeli brzopotezni šahovski turnir, tekmovanje v odbojki in smučanju, precejšen del zimskošportnih tekmovanj pa je ostal le na papirju. Da na šoli še nimajo športnega društva, je vzrok tudi v tem, ker šola nima telovadnice.

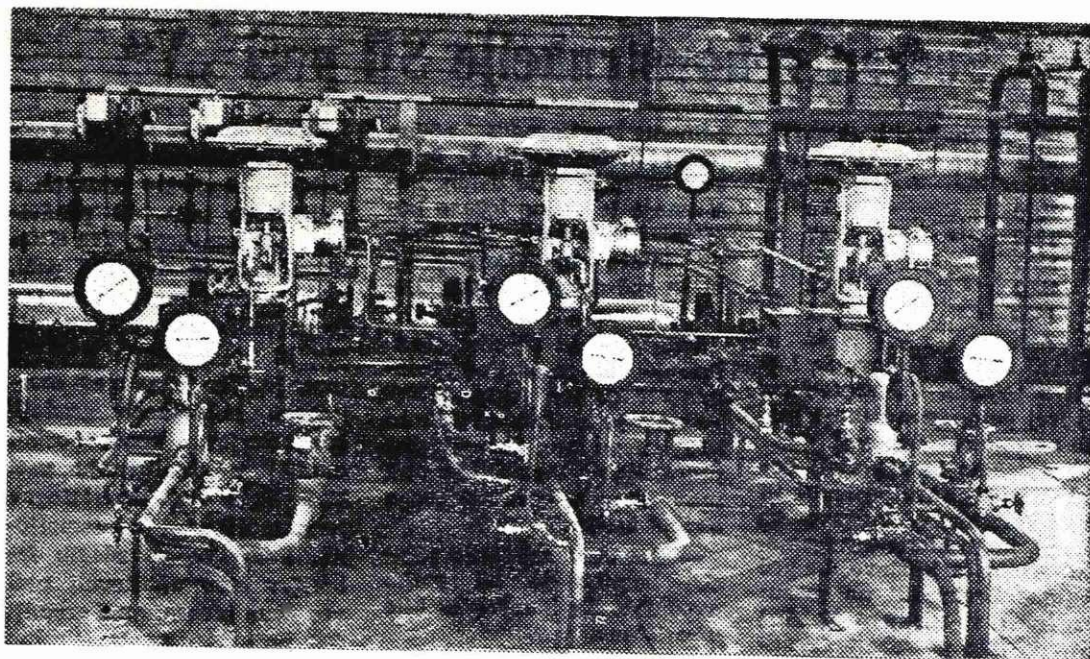
V zadnjih letih na šoli niso imeli ob praznikih večjih proslav, letos pa je dramski krožek za obletnico ustanovitve OF in počastitev 1. maja organiziral lepo in dobro pripravljeno proslavo.

Na konferenci je bilo med drugim rečeno tudi to, da družba zahteva od mladih večjo odgovornost v borbi za novo, boljše in naprednejše ter da je treba znati ceniti, kar je bilo doslej doseženo. Napak iz prejšnjih časov ne smemo ponavljati. Živimo v času, ki daje mladim možnost, da se uveljavijo v družbenem življenju. Novi položaj zahteva tudi od nas, da kritično ocenimo dosedanje delo, mesto in vlogo mladine v razvijanju humanih odnosov in da si prizadevamo za poglobljanje socialističnih odnosov. Organizacija ZM mora postati torišče zorenja in oblikovanja ter hkrati tudi tribuna mladih. Njeno delo mora biti usmerjeno k oblikovanju človeka in njegove koeksistence.

V razpravi, ki je sledila poročilu, so govorili o pro-

blemih, s katerimi so se srečavali skozi vse leto in ocenili tudi nekatere negativne pojave med mladimi na šoli. Izvolili so nov mladinski komite, ki šteje 7 članov, za novega predsednika pa Ljuba Jasniča.

Ob koncu konference sta govorila še ravnatelj šole in zastopnik TK ZMS Janez Kavčič. Tov. ravnatelj je pohvalil delo komiteja, ki je bilo bolj živahno kot prejšnja leta. Omenil je tudi šolsko športno društvo in posvetil nekaj besed samoupravljanju ter poudaril, da mora biti človek usposobljen za samoupravljanje ter se tudi zavedati njegovega pomena.

Tudi take naprave so potrebne za redno proizvodnjo v valjarni Bela

Zakon o prevozu blaga na železnici

Da bi bili prevozi blaga na železnici skladni z zakonom, ki je izšel letos v novi izdaji s popravki in dopolnili, se seznanimo z osnovnimi določili tega zakona.

Zakon ima 8 poglavij:
I. splošne določbe
II. prevoz potnikov
III. prevoz prtljage
IV. prevoz ekspresnega blaga

V. prevoz blaga
v vagonskih nakladah
VI. prevoz mrličev
VII. prevoz živali
VIII. zaključne določbe

V splošnih določbah in pri prevozih ekspresnega blaga ni bistvenih sprememb. II., VI. in VII. poglavje za nas niso važna, zato si oglejmo le V. poglavje — prevoz blaga v vagonskih nakladah in VIII. poglavje — zaključne določbe tega zakona.

Prevoz blaga v vagonskih nakladah:

1. Prijava prevoza. Odpošiljatelj je dolžan, da na zahtevo železnice prijavi količino in vrsto blaga, smer prevoza in kdaj namerava dati blago železnici na prevoz.

2. Za izredne prevoze je treba železnici predložiti tudi skico predmeta z navedeno višino, dolžino in širino. Na podlagi tega šele železnica sprejme pošiljko, lahko pa prevoz tudi odkloni, če ji tehnična sredstva to ne dopuščajo.

Člen 42 predvideva, da postaje sprejemajo blago od 6. do 21. ure. Železnica pa po potrebi lahko skrajša ta čas.

Člen 43 določa, da je železnica dolžna sprejeti blago na prevoz na vseh in za vse postaje, če ji to omogoča sistem organizacije in če ni že s tarifo drugače določeno.

Važen je člen 45, ki pravi, da železnica ne prevaža predmetov, ki se po teži in obsegu lahko pošljejo po pošti. Z zakonom so prepovedane tudi pošiljke prevelikega obsega, zdravju škodljive itd.

V členu 54 je predvideno, da mora biti blago tako omotano, da se med vožnjo ne more poškodovati, ker železnica sicer lahko odkloni prevoz take pošiljke. Lahko pa železnica prevzame tako pošiljko, vendar mora odpošiljatelj na tovarnem listu označiti, da blago ni primer- no zavarovano in da za vse posledice odgovarja pošiljatelj.

Člen 57 predvideva, da lahko odpošiljatelj pri brzovozni pošiljki sam določi pot prevoza, toda le pod pogoji, ki so že določeni v tarifi. Vse pošiljke, ki jim odpošiljatelj ni določil prevozne poti, je železnica dolžna prepeljati po poti, ki je za odpošiljatelja najbolj ugodna in je prevoz najcenejši.

Člen 58 določa dostavne roke za blago, ki jih mora železnica upoštevati:

— za brzovozne pošiljke je odpravni rok 1 dan in prevoznik rok za vsakih začetnih 300 km 1 dan;

— za navadne pošiljke je odpravni rok 1 dan in prevoznik rok za vsakih začetnih 200 km 1 dan.

S tarifo pa so določeni tudi dopolnilni roki pri prevozu po morju ali rekah, za prekladanje z normalne na ozkotirno progo, za izvoz itd.

V členih 62 in 63 pa je določeno, da mora odpošiljatelj naložiti vagon skladno s predpisi. Upoštevati mora nosilnost voz in osni pritisk proge, blago mora biti naloženo enakomerno po prostornini voza. V primeru, da odpošiljatelj prekorači nosilnost vagona ali osni pritisk proge, železnica lahko blago razloži na postaji med potjo, da blago na razpolago odpošiljatelju in mu zaračuna vse nastale stroške. Torej je zelo važno, kako nakladamo vagon, posebno še, kadar nakladamo blago na ozkotirno progo.

To bi bilo v glavnem najvažnejše iz novega zakona o prevozih blaga, kar bi zanimalo nas vse. Vsi ostali predpisi se nanašajo le na dejavnost špedicije. Izšel pa je tudi nov zakon o organizaciji železnice, ki pa z odpremo blaga nima nič skupnega. Vsi, ki morajo pri svojem vsakdanjem delu upoštevati zakon o prevozu blaga, pa lahko dobijo podrobnejša navodila in pojasnila na špediciji.

P. G.

Novi prostori zdravstvene in varnostne službe

O gradnji novega vhoda v železarno smo že večkrat pisali in tudi objavili nekaj fotografij. Gradbeni delavci bodo z deli kmalu zaključili, tako da bo objekt izročen svojemu namenu.

Z novim vhodom, čeprav ni tak kot je bilo prvotno predvideno, bomo vseeno omogočili boljši dostop do obratov, potrebne prostore pa bodo dobili tudi uslužbenci varnostne službe in naši zdravstveni delavci.

Že v akcijskem programu, ki smo ga prejeli v začetku leta, smo napisali med številnimi obveznostmi, da moramo zmanjšati bolezensko od-

sočnost z dela, s tem pa tudi število poškodb pri delu. Da bi bila zdravstvena služba kos svojim nalogam, mora imeti za to ustrezne pogoje. Tako naj bi dobila v objektu, ki je zgrajen na levi strani vhoda v železarno, prostore zdravstvena služba. Tam bo tudi reševalna postaja, ki je sedaj zelo utesnjena v stavbi OZODA. Prav je, da je v neposredni bližini reševalne postaje tudi zdravnik, ki lahko, če je potrebno, nudi poškodovancu prvo pomoč.

Morda bi kazalo tudi razmišljati o tem, da bi v novi stavbi poleg vhoda v železarno bili na razpolago tudi prostori za zobno ambulanto. Tako naj bi bil pri roki tudi zobozdravnik, ki naj bi našim sodelavcem nudil pomoč, tako kot v valjarnah na Javorniku.

Doslej je tudi varnostna služba (nadzorna) imela neprimerne in zelo majhne prostore. Predvidevajo, da bodo za potrebe te službe na razpolago prostori poleg nove vratarnice, kjer naj bi bila tudi urejena jedilnica za tiste delavce, ki delajo včasih več kot 8 ur in jim prinesejo kosilo od doma. To vprašanje je bilo doslej dokaj neurejeno in delavci niso imeli na razpolago primernih prostorov, da pojejo v miru svoje kosilo, prav tako pa ne bi potrebovali njihovim ženam predolgo čakati kot doslej, ko so delavci odnašali hrano v obrate, nato pa se spet vračali k vratarju.

Železarski globus

AVSTRIJA — V letu 1965 so proizvedli v avstrijskih jeklnah 3,22 milijona ton surovega jekla. Od tega je bilo 61% jekla proizvedenega v LD konvertorjih, 26% v SM pečeh in 13% v električnih pečeh.

FRANCIJA — Francoska družba za nakup in prodajo starega železa »La Compagnie Francaise der Ferrailles« je montirala v Athis-Monsu najmodernejšo napravo za predelavo starih avtomobilov v vložek za jeklarne, ki je edina v Evropi. V osmih urah lahko predela 500 avtomobilov v drobne kose, primerne za zakladanje v jeklarske peči in pri tem odstrani različne materiale, ki ne vsebujejo železa.

Pomen rekonstrukcije SM peči „V“

(Nadaljevanje s 1. strani)	
leto	% mazuta v gorivu
1959	40
1960	47
1961	52
1962	68
1963	71
1964	82

Lani smo le žlebove še kurili s plinom. Od septembra naprej pa generatorskega plina ne uporabljamo več.

Torej smo le napravili korak k izboljšanju postopka in uvedli mazutno kurjavo na pečeh, ki so bile sicer zgrajene za plinsko kurjavo. Le peč A smo preuredili na mazut in sicer v aprilu 1962. Pri tem je bilo potrebnih le nekaj sprememb, zato je bil tudi čas predelave precej krajši. Peč obratuje zelo dobro in v glavnem ustreza vsem zahtevam. Najbolj pomembna je vzdržnost obokov komor, ki so trajali do letošnjega remonta v aprilu, torej polna štiri leta. Ti oboki bi lahko vzdržali še precej več, če ne bi bil obok poškodovan zaradi drugih vzrokov. V tej peči so imeli lani za 32 % nižje stroške za remonte kot na ostalih pečeh. Vseh drugih peči nismo po-

polnoma prilagodili novim pogojem. Na pečeh H in L smo to opravili le delno. Peči imajo še vedno ločene komore, ki delujejo kot zračne, imajo premajhne jaške in še več drugih pomanjkljivosti.

Peč V je od začetka obratovanja do ustavitve izdelala 430.533 ton jekla. Proizvodnost je znašala od 7,27 do 9,33 ton na uro. Opazili smo precej slabih lastnosti te peči prav zaradi spremenjenega načina kurjenja:

— Dovod v nekdanjo plinsko komoro je bil preko uvodnika! Ta komora ni bila izkoriščena.

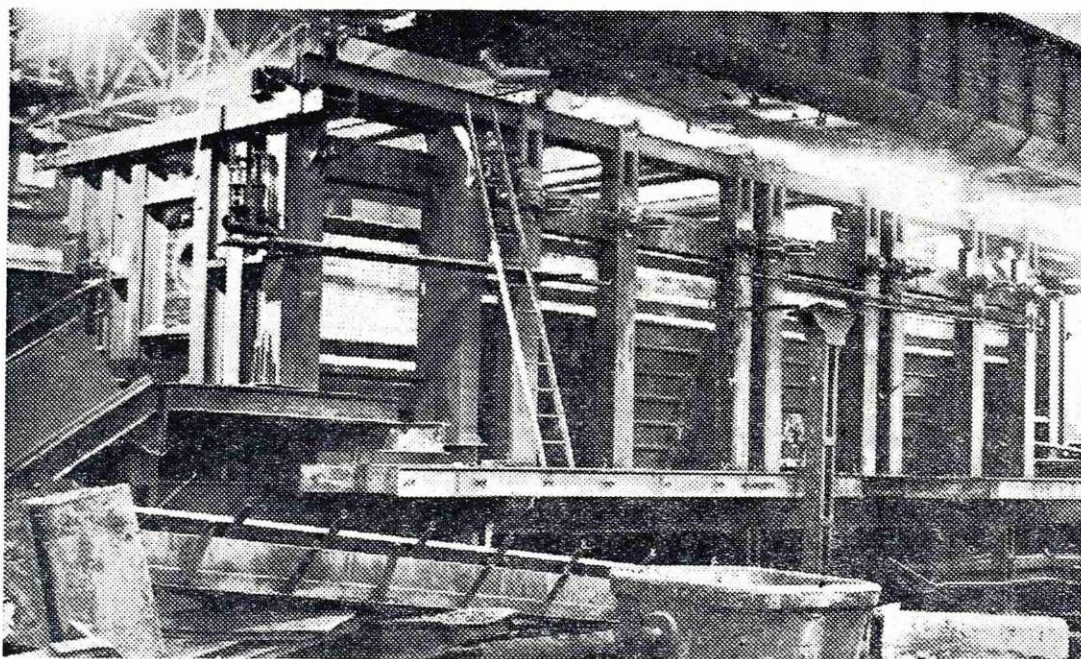
— Oboki v komorah in žilindrih so bili radialni in smo jih menjali vsakih devet mesecev.

— Jaški za zrak so bili ločeni. Pri mazutni kurjavi je zaradi večje sile plamena in hitrosti odvedenih plinov več prahu, ki se je usedal deloma že v jaških in jih zamašili.

— Mazutni gorilec je bil nameščen previsoko; moral bi biti nad plinskim uvodnikom. Prednosti predelave so torej očitne.

Zakaj smo se odločili ravno za rekonstrukcijo peči V? Ogledajmo si shemo jeklarne v prihodnjih letih, ki predvideva LD konvertor, dve električni peči in dve SM peči. Zato je smiselna preureditev le največje peči, oziroma tiste, ki bo še ostala v obratovanju. Ker je na sredi martinarne predvidena gradnja konvertorjev, bosta ostali najdalj v obratovanju peči M in V. Iz vseh teh razlogov je prenova peči V utemeljena. Poleg že navedenih izboljšav smo upoštevali tudi vse nove izkušnje pri gradnji SM peči. Žal se je prvotno določeni rok, 2 meseca, zavlekel skoraj na 5. Vzroki so različni. Podjetje Vatrostalna je podrlo opečno oblogo v desetih dneh, montažni oddelek je podrł jekleno konstrukcijo v 15 dneh, novo pa je postavil šele 25. maja. Razna dela v drugih obratih železarne, to je remont plavža in valjarn, so bila nujna, zato je tudi dejanski čas rekonstrukcije SM peči V daljši kot smo predvidevali.

C. S.

Rekonstrukcija SM peči V se je zavlekla s planiranih 2 skoraj na 5 mesecev

Zavarovanec vprašuje?

Kako poslujejo združene sile na širšem območju?

V 6. in 7. številki »Železarja« je bila objavljena polemika okrog združevanja in razdruževanja v socialnem zavarovanju. Pisec prvega članka — uvodnika je zaskrbljeno pisal o pogostih spremembah v organizaciji socialnega zavarovanja na Gorenjskem, medtem ko sta oba pisca v odgovoru na prvi zapis ugotavljala vse polno pozitivnih dejstev, ki so narokovala ponovno spremembo, to je združitve.

Ne mislim polemizirati z nobenim, vendar želim javno vprašati, ali so že zabeleženi kakšni uspehi te širše rizične skupnosti. Menim, da bi takšna komunalna skupnost, ki je formirana tako, da obsega gospodarsko, socialno-demografsko in komunalno že izoblikovano enotno območje, v tem času že lahko pokazala določene rezultate.

Vprašal sem nekatere članke skupnosti zavarovancev, ki so sicer dolžni nam zavarovancem poročati, pa mi niso vedeli drugega povedati kot to, da je zasedala 30. marca letos prvič in zadnjič skupščina zavarovancev v Kranju, pa še to zasedanje je bilo predvsem konstitutantno. Zvedel sem pa še, da so članom, ki so bili na tem zasedanju imenovani v skupščinske odbore, iz Komunalnega zavoda v Kranju šele po 73 dneh poslali odločbe o imenovanju. Res velik uspeh skupščinske oziroma zavarodske administracije.

Zavarovanci v železarni smo vsak dan priče naporom samoupravnih organov in uprave za zmanjšanje bolezenske odsotnosti. Naše zdravnike stalno vzpodbujamo k skrajšanju bolezenske odsotnosti. Če je tako tudi drugod, ali so že zabeleženi vidni rezultati? Ali se skladno z naporom zdravnikov trudijo tudi uslužbenci Zavoda za socialno zavarovanje, da bi s hitrim administrativnim postopkom — tu bi sigurno najlažje varčevali — pospešili čimprejšnjo rešitev raznih predlogov, s tem pa bi znatno znižali stroške zdravstvenega zavarovanja kot tudi

število dni bolezenske odsotnosti. Morda bi k temu pripomogli tudi s krajšim čakanjem na odločitev o zmožnosti za delo?

Zanima me in si dovoljujem vprašati: Ali je s sodelovanjem Centra za zdravstveno varstvo v Kranju — le-to je bil eden glavnih motivov, ki so narekovali združitve zavodov za socialno zavarovanje — dosežen že kakšen napredek pri sklepanju pogodb z zdravstvenimi zavodi. Če je in če so zdravstveni zavodi in rešilne postaje redno plačani za svoje usluge, ali je nam zavarovancem, kot zavezancem plačila prispevka za socialno zavarovanje zagotovljeno zdravstveno varstvo v vseh zdravstvenih zavodih?

Morda sem prezahteven, vendar bi bilo bolje, da bi Komunalni zavod pravočasno informiral nas zavarovance, ali vsaj naše predstavnike — člane skupščine skupnosti zavarovancev — o morebitnih težavah. Menda je pa skupščina kot samoupravni organ celo dolžna aktivno sodelovati v upravljanju skupnosti zavarovancev. Vsako poznejše prenašanje krivde na zavarovance kot upravičence do zavarovanja ne bo umestno. Če se Komunalni zavod kot služba skupnosti zavarovancev čuti, da je sam pristojen za delo, naj potem računa tudi na prevzem odgovornosti.

Zavarovanec

Dopisujte v ŽELEZARJA

Letovanje otrok v Novigradu

Občinska zveza DPM Jesenice je že v začetku leta začela s pripravami za letovanje v Novigradu, da bi se izognila vsem nevšečnostim, ki so se pojavljale vsako leto. Vse tehnične ovire, ki so se pojavljale sedaj, bodo odstranjene takoj, ko bo zgrajena kuhinja in sanitarne naprave. Predvidevamo, da bodo ti objekti dograjeni v dveh mesecih. Tabor bo nato imel 110 ležišč. V prihodnje bi ga povečali še za 40 ležišč, tako da bi bilo v vsaki izmeni 150 ležišč.

Nabaviti moramo tudi nekaj športnih rekvizitov, da bo letovanje bolj pestro. Za letošnje leto je pripravljen jedilnik za 14 dni in odgovarja vsem predpisom o kolonijah. Pripravljen je tudi dnevni red bivanja v taboru. Za dnevni red bosta zadolžena tehnični vodja in vodič. Naš namen in želja je,

da bi vse pionirje, ki še ne znajo plavati, naučili plavanja in da bi se otroci naučili sonca, vode in zraka.

Predšolski in šolski otroci v zdravstvenih izmenah bodo letovali na stroške Zavoda za socialno zavarovanje z doplačilom staršev. Doplačilo bo zaračunano po višini dohodka na člana družine po

posebni tabeli, ki jo je potrdila komisija za letovanje.

Otroci iz Krajevnih skupnosti in društev DPM, ki letujejo skupinsko, bodo plačali 1.000 S din dnevno. V znesek je vračunan tudi pre-

Letovanje bo potekalo po naslednjem razporedu:

vrsta izmene	število dni
od 19. 6. do 3. 7.	15
od 3. 7. do 17. 7.	15
od 17. 7. do 28. 7.	12
od 28. 7. do 8. 8.	12
od 8. 8. do 19. 8.	12
od 19. 8. do 30. 8.	12
od 30. 8. do 10. 9.	12
zdravstvena	15
zdravstvena	15
Krajevne skupnosti	12
Krajevne skupnosti	12
predšolska in	
zdravstvena	12
socialno ogroženi	12
pomožna šola	12

voz in turistična taksa.

Za otroke do 6. leta, ki jih pripeljejo starši, bo znašala dnevna oskrba 690 S din, za otroke od 7. do 14. let pa 1.000 S din, brez prevoza in turistične takse.

Mladina od 15. leta naprej plača dnevno oskrbo po 1.000 S din, brez prevoza in tu-

ristične takse.

Nečlani plačajo v vseh primerih 20 % več.

V Novigrad bodo vozili avtobusi podjetja Ljubljana transport — poslovna enota Jesenice.

Prevoz stane 2.300 S din v eno smer, s popustom (75 %) pa 575 S din v eno smer.

Vse prijave za letovanje zbirajo Krajevne skupnosti in DPM na svojih območjih, za vse ostale pa občinska zveza DPM Jesenice.

Vsi otroci bodo pred odhodom na morje zdravniško pregledani.

Avtobus bo na dan izmene odpeljal z Jesenic ob 5.45 uri, vrnil pa se bo na Jesenice ob 21. uri.

B. Jakopič

O eksplozijah pod haldo

V preteklem tednu, 9. junija je ob 4. uri zjutraj nastala močna eksplozija, ki je povzročila precejšen preplah in nekaj škode v bližnji okolici. Ker je vkljub dokajšnji meri pazljivosti že večkrat prišlo do eksplozije, je potrebno, da bralcem, predvsem pa stanovalcem, ki stanujejo v neposredni bližini nasipa, pojasnim določene tehnične probleme, ki se dogajajo na haldi, čeprav izgleda zelo enostavno.

Nasip je nasut v višini 25 m na raščnem terenu, kjer so nekoč bili vrtovi, hiše in nogometno igrišče. Do sedaj se nasip poveča za okrog 200 m letno. Odkar ne obratujejo generatorji v jeklarni, nasip napreduje počasneje. Novi nasip, ki predstavlja zvezo halde z Belškim poljem je stari nasip močno zožil.

Vznožje halde vse do Borovelj je v glavnem osušeno. Izpod halde izvirajo trije studenci, ki prihajajo iz višje ležeče savske struge in pronicajo pod haldo, ki je porozna. V času deževja so studenci močnejši.

Že pred leti, ko se je halda podaljšala za toliko, da je njeno vznožje doseglo takrat-

dvigal. Pri ponovno nastopajoči nevarnosti smo si sposodili pri Gradisu močan buldožer, s katerim smo gradili varnostni nasip. Vendar so pri tem delu nastajale tako težke okvare na buldožerju, da ga podjetje Gradis ni hotelo več posoditi.

Domenili smo se s Komunalnim podjetjem in UOS, da bi vse gradivo od izkopov takoj odpeljali pod haldo in ga tudi odpravili z buldožerjem v smeri proti nasipu, ki gre proti Belškemu polju.

Vendar je gradnja varnostnega nasipa iz materiala, ki prihaja od izkopov napredovala počasi. Iz floris št. 1 je razvidno, da je ostal en del vznožja nepokrit oz. nezasut. Na tem mestu je tudi nastala eksplozija.

Pri gradnji varnostnega nasipa se je pokazala še ena negativna stran in sicer ta, da gradivo od izkopov, ki ga sestavlja večina zemlja, ni primerno za varnostni nasip, ker ni porozno in onemogoča pronicanje vode. Zaradi tega je tudi čez že dograjeni varnostni nasip udarila voda v smeri kot je razvidno iz prereza št. 2. To pomeni, da tudi varnostni nasip ni primeren.

Kako pride do eksplozije? Portalni žerjav stresa martinarsko žlindro iz banje v nasip, ko je ohlajena, v sredini pa še vedno žareča ali celo tekoča. Takšna klada žlindre se vala po nasipu in dobi pri tem pospešek. Ko prileti na dno, se zarine tudi do pol metra in več globoko v teren vznožja halde ali tudi varnostni nasip. Pri tem udarcu martinarska klada razpoka, pride v stik z žarečo ali tekočo žlindro.

Nastajajoča para povzroči eksplozijo, katere moč je odvisna od količine tekoče žlindre in količine vode. Često za eksplozijo zadostuje tudi samo vlažen teren.

Portalni žerjav ne moremo premikati poljubno tako, da bi se izogibali eventualnih nevarnih terenov. Portalni žerjav namreč v polkrogu gradi sam sebi podlogo ali teren za tirne naprave.

Kako zagotoviti varnost pri razkladanju martinarske žlindre na nasipu? Prišli smo do prepričanja, da gradnja varnostnega nasipa iz domačih in jeseniških izkopov napreduje prepočasi. So tudi večne težave s pomanjkanjem buldožerjev. Prav tako smo se prepričali, da tudi varnostni nasip, grajen iz materiala, kjer je polovico zemlje, ni zanesljiv, ker ne propušta vode, temveč voda udarja preko nasipa. Zajezi-tev pronicajoče Save, ki izstopa pod haldo v obliki studencev s pomočjo nekih betonskih rezervoarjev iz kate-

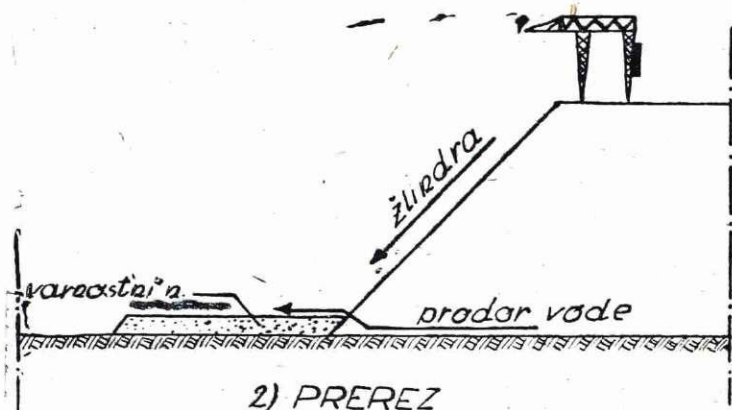
rih bi vodo črpali nazaj v savsko strugo, je skoraj nemogoča in silno draga investicija.

Da bomo za vedno rešili problem, tako da ne bo prišlo več do eksplozije, bomo žrtvovali motorni bager, ki ga bomo opremili z iglo in grabilcem ter ga stalno zaposlili pod nasipom.

To dvigalo bo delalo varnostni nasip iz ohlajene martinarske žlindre v višini 1,5 m. Tako bo imela voda od treh izvirajočih studencev pot med žlindro pod varnostnim nasipom. Sedanji dovoz materiala s kamioni pod nasip pa bomo usmerili na drug kraj.

Pričakovati moramo, da bomo zaradi zaposlitve dvigala pod nasipom, čisto v zadregi zaradi pomanjkanja dvigal. Zaradi tega bi bila tudi rešitev v tem, da se uprava podjetja odloči za nabavo primerne buldožerja.

Niko Bernard

Martinarsko in plavžarsko žlindro razkladamo s portalnim žerjavom, ostalo gradivo pa s prevračalno napravo ali z motornimi dvigali. Martinarsko ali plavžarsko žlindro razkladamo na terenu, ki zavzema nekoliko več kot polovico haldinega polkroga v smeri od juga proti severu.

ni vodni bazen in so bile prve eksplozije martinarske žlindre, smo z motornim dvigalom zgradili varnostni nasip v širini 20 m. Varnostni nasip smo gradili z materialom obstoječega nasipa, v glavnem iz martinarske žlindre. Kasneje smo to delo opustili zaradi pomanjkanja motornih

Dobra in cenena reklama

Večkrat slišimo, da pri nas manjka ustreznih prospektov, ki bi privabljali goste v naše turistične kraje. Gotovo to delno drži, vendar hočem povedati, da je tudi druga reklama uspešna.

Sončnega jutra smo se preko Bleda odpeljali v Krmo. Na vsej poti nas je prelepa narava sama vabila. V Krmu so nas v Kovinarski koči sprejeli tako, kot tega v jeseniških lokalih nismo vajeni. Zares hitra postrežba je bila podkrepljena še s tištim, česar ni povsod — z največjo snažnostjo. Čistost kozarcev in ostale posode gosta kar prevzame. Verjemite, dragi bralci, da je vsaka hrana ali pijača mnogo kvalitetnejša iz tako čiste posode.

Menim, da se bo vsak planinec, turist rad še in še vračal v Kovinarsko kočo v Krmu, saj je bila snažnost, ki smo jo tam doživeli, odlična reklamni prospekt za to planinsko postojanko, ki ji ne

manjka tudi domačnosti in solidne postrežbe.

— ko

Tehnične zanimivosti: NAFTA V LETU 1965

V preteklem letu so na vseh svetovnih nahajališčih nafte načrpali skupno 1.505 milijonov ton tega goriva, kar je za 96 milijonov ton ali 6,8 % več kot v letu 1964. To povečanje je nekoliko manjše kot v letih 1963 in 1964,

ko je bilo 105 milijonov ton ali 8,1 %.

Spodnja tabela prikazuje primerjavo količin načrpane nafte v milijonih ton in odstotkih z ozirom na svetovne številke za države, ki so načrpale več kot 10 milijonov ton in jih je bilo skupno 17:

država	v milijon ton		v % (približni)	
	1964	1965	1964	1965
1. ZDA	376	383	27	25
2. Sovjetska zveza	224	243	16	16
3. Venezuela	177	182	13	12
4. Kuwait	107	109	8	7
5. Saudska Arabija	86	99	6	7
6. Iran	84	94	6	6
7. Irak	61	65	4	4
8. Libija	42	59	3	4
9. Kanada	37	40	3	3
10. Alžirija	26	26	2	2
11. Indonezija	24	24	2	2
12. Kuwait (nevtralna cona)	20	19	1	1
13. Mehika	16	17	1	1
14. Argentina	14	14	1	1
15. Romunija	12	13	1	1
16. Nigerija	6	13	1	1
17. Katar	10	11	1	1
skupaj	1322	1411	96	94

Iz tabele vidimo, da so pri količini načrpane nafte v letu 1965 še vedno daleč prednjačile ZDA, čeprav je njihov delež v svetovnem merilu nekoliko padel — od 27 na 25 % — ker je bilo povečanje manjše kot v nekaterih drugih državah. Največje povečanje v absolutnem merilu je dosegla Sovjetska zveza in sicer za 19 milijonov ton, medtem ko je takoj za njo Libija s 17 milijoni ton, kar je z ozirom na njeno sorazmerno majhno proizvodnjo v primerjavi z ostalimi velikimi naftnimi državami izredno velik skok. Izmed evropskih držav, če izvzamemo Sovjetsko zvezo, je še vedno na prvem mestu Romunija, ki je v lanskem letu ponovno dvignila načrpano količino za 1 milijon ton.

Za zemeljski plin računajo, da so ga porabili v letu 1965 skupno 750 milijard m³, kar odgovarja približno 750 milijonom ton nafte. Tako so na svetu načrpali in porabili v

preteklem letu, če pretvorimo tudi zemeljski plin v nafto, skupno 2,3 milijarde ton tega goriva.

Nova nahajališča nafte so večja kot količine, ki jih črpamo, tako da smo za bližnjo bodočnost zanesljivo preskrbljeni s tem važnim virom energije. Če predpostavljamo, da bo letno povečanje porabe tudi v bodoče okoli 100 milijonov ton, potem lahko računamo, da bomo najkasneje v letu 1970 dosegli številko 2 milijardi ton.

K.

V letu 1965 3,85 milijona ton sive litine

ZAHODNA NEMČIJA — Zahodnonemške livarne so proizvedle v letu 1965 skupno 3,85 milijona ton sive litine, 348.000 ton jeklo litine in 270.000 ton temper litine. Ta proizvodnja je bila pri sivi litini za 1,1 % večja in pri ostalih dveh litinah za 2 % večja kot v letu 1964.

Dvakrat v Visokih Turah

Jubilej triglavskega doma na Kredarici

Cudovite, nepozabne so naše Julijske Alpe — zato se vedno znova vračamo k njim. Njihovi čari nas vabijo vedno znova — pa čeprav smo se povzpeli na temena posameznih vrhov nešteto krat.

Nekaj pa jim manjka — višin, prostranih oblih smučišč, divjih granitnih grebenov. Zato nam je včasih domovina pretesna, saj če hočemo v svetu alpinistično nekaj pomeniti, se moramo afirmirati v ledenih stenah Centralnih Alp, Kavkazu, Andih in Himalaji. Vse to pa imamo v načrtu — posebno mladi si postavljajo zelo

ljene kalorije.

Naslednji dan (2. maja) smo že zgodaj krenili navkreber preko prostranih, osončenih ledenikov proti vrhu Venedigerja. Vse v teh visokih gorah je tako veliko in razsežno. Toda višinsko razliko 700 m od koč do vrha smo kmalu prehodili, čeprav nas je že malo opozarjala »višinska«. Na vrhu smo bili poplačani za napore. Razgled na venec bližnjih in oddaljenih gora je bil krasen. Fotoaparati so bili v polni akciji. Smuka navzdol je bila nepozabna. Obla gladka snežišča zalita v pomladanskem zrcu

Zato se je udeležba jeseniških alpinistov povečala primerjalno s prvomajsko turo s treh na dvanajst. Kranjskih alpinistov je bilo »samo« šest. Skupaj kar cela odprava!

Sobotno dopoldne smo vozili čez Korensko sedlo skozi Beljak in Spitall po lepi betonski cesti Möllske doline do letoviške vasice Heiligenblut. Na glocknerski cesti so nas »osušili« za 30 šilingov na osebo. Graditelji ceste imajo spricho velikega mednarodnega obiska visoko aktivno bilanco. Na Franz Josefs Höhe 2.451 m so odprta parkirišča kar hitro napolnjena, zato so zgradili ogromno zgradbo, kjer parkirajo avtomobile v petih etažah z zmogljivostjo okrog 500 vozil. Ogled panorame Glocknerja, udomačenih svizcev, fotografiranje, nakup različnih bleščečih spominčkov — in večina turistov se vrne »z Grossglocknerja«. Kako daleč pa so še od vrha Grossglocknerja. Moderni turizem, kjer turisti hlatajo po popotnih vtisih — brez truda in znoja. Morda so na boljšem!

Na večer smo se zbrali v gostoljubni Hofmannovi — koči, ki je kljub polurni oddaljenosti od konca ceste ohranila svoj planinski značaj. Večerjo smo si skuhali na lastnih kuhalnikih kar pred kočjo. Prenočevali smo udobno — za prenočišče smo plačali člansko tarifo, gorski vodniki celo zastoj.

Ze ob drugi uri zjutraj sem vrgel večino »naših« iz postelje. V prebujajočem se jutru smo tavalili preko ledenika Pasterze proti bivaku pod severnim ostenjem Glocknerja. Po 3-urni hoji smo dosegli pločevinasto zavetišče na višini 3.200 m. Bilo je lepo sončno jutro. Kar prepozni smo bili za Pallavicini žleb v katerem je bilo že več tujih navez. Sončna pripeka, nevarnost kamenja in snežnih plazov! Le šest naših se je odločilo, da izvedejo še isti dan vzpon po tem žlebu. Uspeli so — v

zelo dobrem času. Ostali smo ta dan pospravili precej zanemarjeno zavetišče in pregledali možnost vzpona po severnem grebenu. Žal je bil še preveč leden. Ta dan sta dva naša gornika izvedla normalni pristop na Grossglockner preko Hofmanns ledenika. Štirje pa plezalni vzpon preko severne stene Fuschkerkar Kopfa (3.331 m).

Ponedeljkovo jutro nas je našlo v bivaku precej razočarane. Težki svinčeni oblaki so zastirali nebo, megle pa so se vse bolj oprijemale gora. Ali bomo res ostali brez Glocknerja. Načrt vzpona po zapadnem grebenu smo zaradi megle opustili. Vseeno pa smo odšli proti Pallavicini žlebu, ki je imel utirjeno gaz večerajšnjih obiskovalcev. Ze ob krajni poči smo prehiteli neko avstrijsko navezo. Izredno strm, v gornji polovici poledenel osemstometrski žleb smo preplezali v kratkem času, čeprav nas je nekeje v sredini iznenadila celo sodra. Izredno težavna ledena tura je bila za nami. Na povratku čez Hofmanns ledenik se nam je spet nasmešnilo sonce, ki je spremenilo sneg v mehko brozgo. Plaz v podnožju je opozoril Tineta in Milana k večji previdnosti. Se prečenje ledenika Pasterze do naših čakajočih železnih konjičkov (izjema kombi) in odpeljali smo se za lepo gorsko doživetje bogatejši spet proti domu.

BILANCA:

12 udeležencev — vzpon skozi Pallavicini žleb
4 udeleženci sev. stena Fuschkerkar Kofa
2 udeleženci — normalni vzpon na Grossglockner — je zelo uspešna.

Mladi perspektivni gorniki iz visoke Gorenjske plezajo odlično. Ni se bati, da bi alpinizem pri nas stagniral ali nazadoval. To je razveseljivo — saj se nam s tem približujejo višji, zahtevnejši cilji.

Janez Krušič

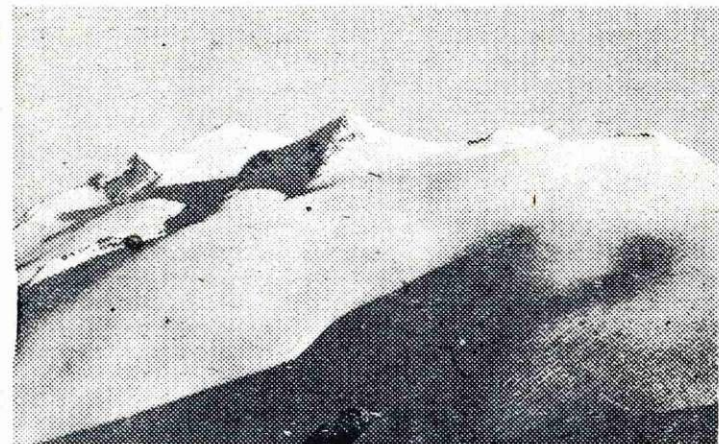
Severno ostenje Grossglocknerja (3798 m)

--- smer pristopa

● fiksni bivak 3200 m

— smer vzpona skozi Pallavicini žleb

... smer sestopa

Gornji del jugovzhodnih smučišč Gross Venedigerja (3660 m)

zahtevne cilje. Potrebne so nam predpriprave — težki kondicijski treningi v sličnih pogojih — kot so naštetih cilji. In najbližje, najcenejše so nam seveda Visoke Ture v Avstriji. Zato smo jih obiskali letos že dvakrat.

Prvomajski prazniki od 1. do 3. maja 1966.

SMUČARSKA TURA NA GROSS VENEDIGER (3660 m)

Na članskem sestanku Alpinističnega odseka PD Jesenice smo se dogovorili, da bomo izvedli za prvomajske praznike smučarsko turo na Gross Venediger — saj je za zahtevne alpinistične vzpone ta čas še pregodnji. Žal je bil problem prevoza nerešljiv. Večina mladih, perspektivnih alpinistov je morala ostati doma. Le en osební avto s tremi Jeseničani in trije avtomobili z osmimi Kranjčani so bili v končnem sestavu odprave.

Vožnja po slikoviti Ziljski dolini, nato skozi Lienz in Matrei, vse do končne točke Hinterbichla je bila posebno doživetje. Popotnih vtisov smo nabrali dovolj. Še nekaj kilometrov so se mučili avtomobili po strmi cesti do kamnoloma granita — kjer so obtičali do našega povratka. Nato pa se je začela naporna pot s težkimi oprtniki in smučmi vse do Deffreger kočje na višini 2.960 m. Sonce je pripekalo neusmiljeno. Šele na večer smo prispeli na cilj v zimsko sobico neoskrbovane kočje. Zabrneli so kuhalniki, nabirali smo izgub-

so omogočala vožnjo kakršne pri nas ni, ker so Vogel, Komna in Triglav vsaj za 1.000 metrov prenizki.

Včasih smo morali duškati, ker naše noge niso zdržale tako dolgih smukov. Drzni loki so se črtali po belih poljanah. Prav je imel Lojze, ki je dejal, da obrne samo glavo pa mu že uspe zavoj. Tudi tistim, ki nismo ravno »asi« so še kar dobro uspele kristjanije — čeprav ne dovršeno »sonožne«. Prehitro smo bili nazaj pri koči. Vroče sonce je opravilo svoje. Ves ostanek dneva smo prelenarili ob zavetišču.

Naslednje jutro so nekateri najbolj vneti »skočili« še na bližnjo piramido Weiss spitze. Nato smo vsi skupaj drveli navzdol preko iskrecih snežnih vesin vse do spodnje Johanns kočje (2121 m), kjer so se že kazale kopnjave. Naše smučanje je bilo malo nižje zaključeno. Čez 1.600 m višinske razlike in 5 do 7 km čudovite smučarije je bilo za nami. Bili smo navdušeni — in smo sklenili, da se bomo še vrnili.

Pred Lienzom smo priredili še zadnji piknik, nakar smo se poslovili od družabnih prijateljev iz Kranja. Vrnili smo se domov — oni po dravski — mi po ziljski dolini.

4. do 6. junija 1966: PLEZALNE TEKME V SKUPINI GROSSGLOCKNERJA (3798 m)

Tokrat nismo več računali na jeep — uspelo nam je dobiti kombi jeseniške bolnice.

Začetki naše planinske organizacije segajo v leto 1870, ko so v Srednji vasi ustanovili »Bratovščino triglavskega prijateljev«, torej v letu, ko so naši grabežljivi sosede segali po našem planinskem svetu. Na pobudo triglavskega prijateljev so slovenski planinci 15. julija 1894 zgradili svojo prvo planinsko postojanko Orožnovo kočjo pod Crno prstjo. Toda naš sivi očanec Triglav pa je bil še vedno ogrožen od nasilnih Nemcev in treba je bilo osvojiti še njega. To je hotel storiti za vsako ceno župnik Jakob Aljaž z Dovjega. Njegov uspeh in velika zmaga nad tujci se je pokazala že v letu 1895, ko je postavil Aljažev stolp in Staničev zavetišče pod Triglavom. Le to kasneje pa so odprli triglavski planinski dom Kredarico. Aljaž pa je uspešno reševal slovenski planinski svet tudi v Vratih pod triglavske steno. Tam je prav tako pred 71. leti s pomočjo očeta Požganca zgradil skromno Aljažovo kočjo.

Triglavske planinski dom Kredarica pa je bil po letu 1896 še dvakrat povečan in

Kočja na Kre

moderniziran. In drugič ob venske plani je SPD.

Kredarica ležeče planin saj stoji na v morske višin »matere vsele Kredarice kot Jakob Aljaž, Aljažev pesni dom« pod v Hubada

V letošnjem tu, ko se s

Jeseniški godb

V soboto, 11. in v nedeljo, 12. junija, so jese vrnili obisk ravnem godbenikom in železar. Nekaj pred 13. uro je moderen Mercedes av Transturi iz Škofje Loke v hudi vročini od škkih godbenikov proti Ravnani na Koroško so jih ravnanski železarji, ki so pred dvema 90-letnici jeseniške železarske godbe gostoval

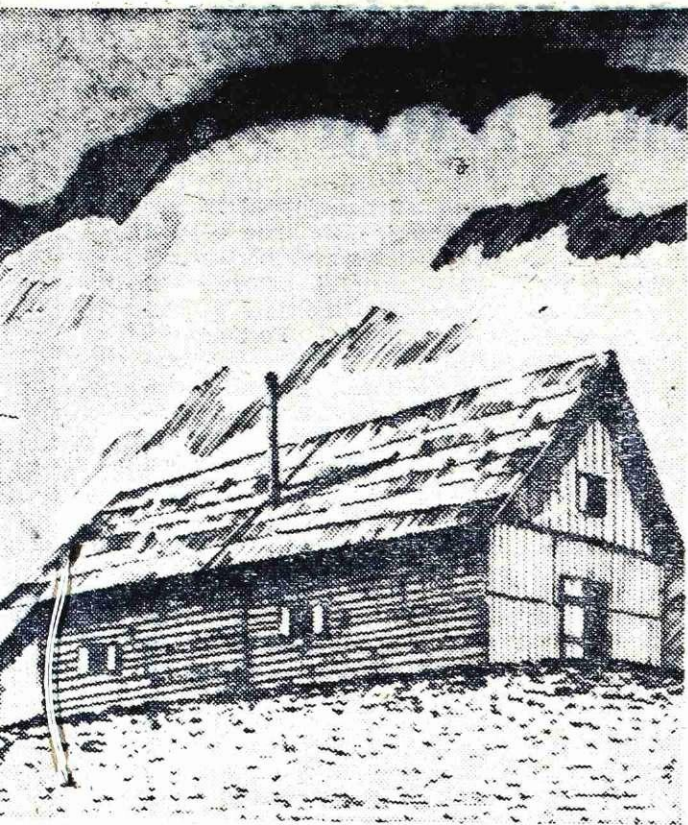
Sonce se ni in ni hotelo skriti in vsem je bilo že pošteno vroče, ko so se za kratk čas ustavili na Vranskem. Hladno pivo in sladoled sta jih poživila, da so okrepljeni nadaljevali pot skozi Velenje in Slovenjgradec v Ravne. Tudi slaba pot, cesta med Velenjem in Slovenjgradcem je v gradnji, ni mogla pregnati veselega razpoloženja. Po štiriurni vožnji so si jeseniški godbeniki segli v roke s kolegi iz Raven, ki so jih svečano sprejeli pred domom železarne na Čečovu.

Izdatna malica je bila lepa prilika za obnavljanje starih poznanstev in sklepanje novih. Toda kmalu je bilo treba na koncert. Ob pol osmi uri zvečer so na trgu pred domom železarne jeseniški godbeniki odigrali koncert, ki so ga zaključili z »Erom z one ga sveta« v izvedbi skupaj z ravnensko godbo. Številni poslušalci so navdušeno pozdravljali uspel nastop.

Po okusni večerji so god-

beniki skupa kramljali pozrilo bilo treba k čitniškem dom vreću so se u saj jih ji čaka delja. Komaj li, že so jih ravn peljali na ogle nimivosti. Vse vseh glabeni pa dom telesn kritim plaval kjer so te pr nekateri pa se ogledali še št co in muzej.

Po kosilu je hitro, da so s dali in že je b nazaj na Jese su so si zag da se bodo š bodo poskušal železarskih k kulturnem po tudi na štorsk Krepki stisk z oblubo, da s hodnje leto s novi Mercedes

čča na Kredarici leta 1896

moderniziran. Prvič leta 1909 drugič ob 60-letnici slovske planinske organizacije SPD.

Kredarica je naša najvišje ležeča planinska postojanka, ki stoji na višji 2.515 m nadmorske višine. Ob otvoritvi vrata vseh koč oziroma kredaric kot jo je imenoval ob Aljaž, so prvič zapeli Aljažev pesem »Triglav moj« pod vodstvom Mateja Badarica.

V letošnjem jubilejnim letu se spominjamo po-

membnih uspehov našega planinstva, bo po vseh poteh skozi edinstveno alpsko dolino mimo Aljaževega doma in triglavkega doma na Kredarici hitelo na Triglav veliko ljubiteljev in obiskovalcev gora, je prav, da se spomnimo vseh tistih ljudi, ki so pod vodstvom Aljaža in Požgancu pod težkimi pogoji gradili planinske poti in ponosne planinske domove, ki so nam še danes v čast in ponos.

Žuro

Godbeniki v Ravnah

ja, so jeseniški godbeniki in železarjem.

Mercedes avtobus podjetja v ročini odpeljal 41 jeseni- a Koroškem. Pričakovali red dvema letoma — ob e gostovali na Jesenicah.

iki skupaj z gostitelji mljali pozno v noč, ko je treba k počitku. V po- iškem domu pri Rinskem cu so se udobno naspali, jih je čakala naporna ne- a. Komaj so pozajtrkova- se jih ravenski kolegi od- ali na ogled mesta in zav- ivosti. Vsem je bil zelo e glasbeni dom, posebno dom telesne kulture s po- im plavalnim bazenom, r so se prijetno osvežili, kateri pa so si v tem času edali še študijsko knjižni- in muzej.

o kosilu je čas bežal tako o, da so se komaj zave- in že je bilo treba na pot aj na Jesenice. Ob slove- so si zagotovo obljubili, se bodo še srečali in da o poskušali te stike dveh zarskih kolektivov na urnem področju razširiti na štorsko železarno.

repki stiski rok, pozdravi, oljubo, da se verjetno pri- nje leto spet vidimo in Mercedes je zapustil

Ravne. Dolgo pot nazaj na Jesenice so prevozili v spominjanju in pripovedovanju zanimivih doživljajev. Na Jesenicah so se razšli z enotnim prepričanjem, da obiska pri ravenskih godbenikih ne bodo nikdar pozabili.

-jn

Pouk zaključen tudi na poklicni šoli

V sredo so tudi na poklicni industrijski šoli zaključili s teoretičnim poukom in je odšla večina učencev že v četrtek na dvo ali trodnevne ekskurzije ter zaključne izlete. Denar za organiziranje zaključnih izletov so prihranili ali pa prispevali pred izletom učenci sami, le učence zaključnega valjavnškega razreda so nagradili tisti obrati, v katerih so bili na praksi. Ker imajo učenci poklicne industrijske šole še obvezno prakso do 15. julija, bo zaključna konferenca šele v juliju in bo možno šele takrat poročati o dokončnih doseženih uspehih.

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU I. del RAZMAJANI TEMELJI

8. nadaljevanje

»A kakor je videti brez naših ministrov tudi sami ne bodo mogli obvladati vrenja in nemirov, ki jih netijo rdeči. Vsaj v Beogradu in Ljubljani so četrtkove demonstracije dobile skoraj popolnoma komunistični značaj,« pripoveduje Smolič, visok, plavalas človek.

»Tudi pri nas so nekateri kričali komunistična gesla,« jih opozarja župan. »V povorko so se vrinili, ljudje pa so kričali za njimi kakor papagaji.«

»Najbrž bi bili še bolj glasni, ko bi glavni ne bili za bodečimi žicami nekje v Srbiji,« meni Rajmar.

»Ko bi ne odkrili komunističnega sestanka in ne obvestil takoj orožnikov, bi najbrž imeli preglavice s tistimi pobalini,« pravi Bregar, čeprav sam za baklado ni slišal ničesar, kar so slišali drugi. Toda lonček s svojimi zaslugami mora pristaviti, da bo vrel, ko pride Smajd in da bo njegovo odkritje v središču pogovorov. Če bo ostala oblast v njihovih rokah, je treba poslanca Smajda spomniti na obljubo, ki mu jo je dal in ki je nanjo zaradi beograjskega prevrata prav lahko pozabil, ker je najbrž mislil, kakor vsi prizadeti, samo nase in morda še bolj kakor drugi trpel ob misli, da bo njegove politične kariere pod novimi oblastniki konec. Žafo Bregar vedno glasneje pripoveduje o svojem podvigu, čeprav zanj vedo že vsi. Puste ga govoriti, zraven pa strme v okno in skozi ne preveč čiste šipe na cesto, kdaj bodo zagledali Smajdov avtomobil. Toda namesto Smajdovega zagledajo kaplanovega.

»Kaplan Mozoljec prihaja,« pravi Smolič.

»Da, on je! Kakšen šofer!« opazujejo kaplana, kako ustavlja avtomobil.

»Kaplani ljubijo motorizacijo,« pravi Rajmar in omeni enega izmed ostalih dveh kaplanov, ki ima motor, a se začne takoj nato nad njima zgražati, ne zaradi motorja, marveč zaradi njegove brezbržnosti do politike. Ta misli samo na cerkev, a ne pomisli, da se je za vernike treba boriti tudi s politiko. Če bi vsi v župnišču imeli tak odnos do politike, bi bila tudi cerkev kmalu prazna. Take kaplane bi morali poslati v kmečke župnije. Tam ljudje lahko shajajo brez politikov, saj pri volitvah vselej glasujejo za našo listo čeprav nimajo pojma o politiki. Toda v takem kraju, kjer se celo krščansko delavstvo povezuje s komunisti, bi bilo treba energičnih kaplanov, kakor je bil Križman ali kakršen je Mozoljec, ne pa takih, kakršen je bil Zagar ali kakršen je...« ne utegne povedati do kraja, ker je vstopil kaplan Mozoljec. Njegov ovalen, temnikast obraz, podoben velikemu neolupljenemu krompirju, je resnoben kakor vselej. Bajga še nihče ni videl, da bi se kdaj nasmehnil.

»Dr. Smajda ne bo,« pravi.

»Ne bo?« se začudi Bregar z zateglim glasom, kakor da so se kaplanove besede odbile od njegove duše kot mračen odmev.

»Ne bo. V Ljubljano mora. Važna seja.«

Vsi čakajo, da bo kaplan povedal kaj več o tem.

»Položaj še vedno ni povsem jasen in trden.«

Kaplanove besede vznemirjajo Bregarja.

»Dokler ne bomo zopet čvrsto povezali temeljev naše oblasti, bo pač treba prilagoditi našo taktiko trenutnemu razpoloženju ljudi in ponuditi roko drugim strankam, če hočemo obdržati vodstvo. Dr. Smajd meni, naj bi razglasili strankarski mir in osnovali v občini nekakšen odbor narodne sloge. Morda bi bilo najbolj koristno, ko bi si v sedanjem trenutku dogovorili za delitev oblasti z liberalci in morda celo s socialnimi demokrati, z njihovim desnim krilom. Morda bi s tem do kraja potolkli komunističnega trojanskega konja.« Medstrokovni akcijski odbor...«

»Mislim, da smo ga že potolkli in da je že celo leto mrtev.«

»Motite se, Bregar. Ta odbor in podobna ljudskofrontovska združenja v taki ali taki obliki so še vedno nevarnost št. 1. Ali niste čutili ob zadnjih demonstracijah, da lahko vnovič oživi in nam postane nevaren bolj kot kdajkoli.«

»To je res,« pritrdi župan in Smolič in se

vnovič spomnita komunističnih vzklikov na četrtkovi bakladi.

»Z ustanovitvijo odbora narodne sloge bi izbili vsem našim nasprotnikom orožje iz rok, obenem pa bi vodstvo občine še nadalje ostalo trdno v naših rokah. Naši voditelji dr. Krek, dr. Kulovec in dr. Natlačen bodo poskrbeli, da internirani in zaprti komunisti in komunistično sumljivi še nadalje ostanejo v internacijskih taboriščih in zaporih. To nam bo pri organiziranju odbora narodne sloge v veliko pomoč. Naša naloga v občini pa bo, da združimo vse domače protikomunistične sile. Ker smo obmejno mesto in tako rekoč Nemcem vsak dan na oči, moramo poskrbeti, da zavezimo protinemški val, ki je v četrtek zajel večino občanov in da preprečimo sleherni izgred proti domačim Nemcem in njihovim somišljenikom. Njihovo varnost naj bi odbor narodne sloge pismeno zagotovil, zakaj naši odnosi z Nemčijo so se od četrтка hudo poslabšali in bi nas lahko pripeljali na rob vojne ali pa nakopali celo vojno z najmočnejšo državo na svetu.«

Kaplan Mozoljec ne opazi bežnega posmeha na obrazu strokovnega tajnika Rajmarja. A tudi ko bi ga opazil, bi si ga najbrž ne znal razložiti. Nihče ne ve, da je strokovni tajnik Rajmar petokolonec in pripadnik tajnih Hitlerjevih napadalnih oddelkov, ki naj bi v primeru Hitlerjevega napada na Jugoslavijo poskrbeli za zmedo v obrambi, za širjenje razkrajajočih novic, za sabotaže in za naglo zasedbo obmejnega predela, v katerega spada tudi to mesto. Zato kaplan nadaljuje z razlago navodil, ki mu jih je dal dr. Smajd in ki naj bi zagotovila popolno varnost Nemcev, zaposlenih pri industrijski družbi, in seveda tudi nemških simpatizerjev, ki jih je precej več kakor samih Nemcev.

»Tako ravnanje je v interesu naše zunanje politike. Pri Hitlerju si moramo pridobiti staro zupanje in si vnovič zagotoviti prijateljske odnose z Nemčijo, ki jih je skalila neodgovorna drhal. Kar se je 27. marca dogajalo zlasti v Beogradu, res ni mogoče imenovati drugače kakor sovražno dejanje proti državi, ki ni samo temelj nove Evrope, marveč je tudi nepremagljiva. In proti tej državi bi se rada vojskovala drhal, ki je kričala, da ima raje vojno kakor zavezniško pogodbo z Nemčijo? Dr. Smajd, ki se je v četrtek mudil v Beogradu, je na lastne oči videl razdejanje, ki ga je povzročila drhal na stavbi nemškega veleposlaništva. Niti eno samo okno ni ostalo celo. Ne samo Hitler, sleherni državnik bi pobesnel ob takem razdejanju. Ni čuda, da so pripadniki nemške manjšine v vsej državi zaskrbljeni in se baje mnogi že pripravljajo, da bodo zaradi svoje varnosti zapustili državo. V Ljubljani je ban komaj prepričal nemške denarnike, od katerih je odvisno v veliki meri naše gospodarstvo, da bo zagotovil njihovo varnost z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago. In res je dal pozapreti celo vrsto razgrajčev in hujskačev, ki bi najraje videli Jugoslavijo v ruševinah in naše gospodarstvo do kraja osiromašeno, samo da bi lahko hujskali k stavkam in pridobivali delavstvo za svoje prevratne namene. Zato moramo razkrojevalno početje takih tipov preprečiti tudi pri nas. K sreči med našimi Nemci še ni opaziti panike in nagovarjanj; naj bi zapustili državo in se zatekli pod okrilje Nemčije...«

»Bogve,« se je oglašil Bregar, ker se je ob kaplanovem pripovedovanju spomnil Nemcev, ki jih je videl v postajni restavraciji. Ali ni pri nekaterih videl velikih kovčkov?

»Ste mar kaj slišali,« ga pogleda kaplan.

»Ne samo slišal, videl sem jih v postajni restavraciji.«

»Za božjo voljo, koga?«

»Inženirja Hauswirtha, tistega pridaniča Pavla...«

»Ne izražajte se tako, Bregar!« ga zaskrbljeno opozori kaplan.

»Saj nisem mislil tako. Toda ta Pavel je zares velik pridanič in ni vreden svoje rodbine in brata; ki je spoštovan in resen človek. Bajga ima celo pankrta z neko Židinjco.«

»Ne obrekujte!«

»Tako govore!«

»Ljudje so zlobni! Tudi o vas vaši sovražniki ne govore najlepše in prav gotovo bi vam ne bilo prav, ko bi njihovim govoricam verjeli tudi mi, vaši prijatelji.«

»To je res,« prizna Bregar.

»A pripovedujte dalje! Koga ste še videli?«

»Bilo jih je več! Uradnik Pazler, tisti banatski Nemec, ki je pred dvema letoma našel zaposlitev v tovarni. A bili so tudi drugi, le da niso imeli vsi potovalnih kovčkov.«

PA BREZ ZAMERE

»LE KDO SI JE IZMISLIL GOSTE?»

Tako nekako so ugotavljali uslužbenci hotela Pošta 3. junija popoldan, ko so vneto kramljali za točilno mizo in to tako vneto, da so povsem prezrli nekaj redkih gostov. To popoldne smo trije gostje zaman čakali v restavraciji na postrežbo, nihče nas ni motil, tako da se je edini gost, ki je še vztrajal, potem ko sva dva po brezuspešnem čakanju zapustila hotel, gotovo na pamet naučil jedilni list, s katerim si je preganjal dolgčas.

Ko sva zapuščala hotel, sem razmišljal, kako srečen je ta kolektiv, ki ni odvisen od ustvarjenega prometa.

Poizkusila sva srečo še v biffeju P-marketa takoj čez cesto. Tu za promet pač niso v stiski, le točajka je od prezaposlenosti vsakega gosta ostro ošinila s pogledom, če se je drznil kaj naročiti. Eno je gotovo, da velik promet utruja točaja, ki si sam prizadeva, da bi zadovoljil številne goste in s tem tudi dosegel dober dohodek podjetju oziroma kolektivu in sebi. Vendar sem se vprašal. Ali podjetje res ni zainteresirano za še večji dohodek, da ne poskrbi za pomoč pri strežbi gostov?

Ob razmišljanju o postrežbi v obeh primerih sem se spomnil na resolucijo o razvoju gospodarstva in družbenih služb v občini Jesenice v letu 1966, v kateri je zapisano: »V gostinsko-turistični dejavnosti se bo predvidoma turistični promet gostov povečal za 15 %,« in vzdihnil: »Ubogi gostinci, če se bo res promet gostov tako povečal, koliko gostov bo potem nepostreženih zapuščalo njihove lokale?« — ik

»Divji lovec« - revija najmlajših gledališčnikov

Po daljšem premoru smo na deskah našega gledališča »Tone Čufar« ponovno gledali uprizoritev, ki jo je z večšo roko režiral in tudi scensko pripravil stari znanec prijatelj hrma boginje Talije režiser Jože Tomažič. Tokrat je izbral znano ljudsko igro pisatelja Frana Saleškega Finžgarja »Divji lovec« in to zato, ker so jo nameravali uprizoriti v času tekmovalstva za Finžgarjevo bralno značko, zaradi zasedenosti odra pa so jo uprizorili mesec dni pozneje.

Pri postavitvi tega Finžgarjevega dela na jeseniški oder je brez dvoma najbolj presenetljivo in razveseljivo dejstvo, da so vsi igralci učenci in člani gledališkega krožka jeseniške osnovne šole »Prežihov Voranc«. Na ta način so se uspešno predstavili občinstvu naši najmlajši ljubitelji gledališke umetnosti in teh je bilo lepo število, saj zahteva to delo številno zasedbo od protagonistov pa do statistik. Tako smo lahko gledali na odru skupaj z mladimi člani folklorne skupine Svobode Hrušice, ki so izvedli nekaj narodnih plesov, približno 50 nastopajočih. Brez dvoma lepo število novih, neznanih, oziroma sedaj že nekoliko znanih igalskih talentov, od

katerih bo lahko marsikateri kasneje pomladil naše amaterske vrste igralcev. Do sedaj je bilo že 9 predstav, jeseni pa bodo igro ponovili ob akciji za odkup Finžgarjeve rojstne hiše.

Težko je pisati o posameznih mladih igralcih in igralkah, saj so se vsi po svojih močeh trudili, da bi izpolnili zadane naloge čim bolje. Vendar ni mogoče preiti preko igralca Alojza Mrviča, ki je kreiral Tončka, saj je pokazal toliko pravega igralskega žara in sposobnosti za to vlogo, da je naravnost blestel.

Režiser Jože Tomažič je spet dokazal tisto, kar o njem že dolgo vemo: da rad dela z mladimi in najmlajšimi gledališkimi entuziasti in

jim s tem pomaga osvajati in spoznavati vse skrivnosti dela na odrskih deskah. Zato je tudi prav, da izbira takšna dela, kjer je možno čim večje število mladih igralcev naenkrat uvajati v to dejav-

not in Tomažič je brez dvoma za takšen posel izreden mojster. Iz tega razloga mu gre tudi veliko priznanje za ves trud in delo, ki ga vlaga v to svoje plemenito poslanstvo!

Gradisovci kopljejo jamo za stolp objekta 04

Šestrazrednica po prvi svetovni vojni

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Sreski šolski referent Jančo Baraga, šolski upravitelj na Koroški Bili, je bil razrešen funkcije nadzorika, namesto njega je bil za nadzorika imenovan Josip Vider, šolski upravitelj v Gorjah. Dosedanji prosvetni šef za osnovne šole v Ljubljani Engelbert Gangl je bil upokojen, na njegovo mesto je bil imenovan s kraljevim ukazom Fortunat Lužar.

Učenci deške šole »so izleteli« v juniju v Planico, v Vrata, k Peričniku, v Rovte in v Ljubljano; dekličice pa k Peričniku, k slapu Martuljek, na Golico in v Ljubljano, kjer so bile v Kolinski tovarni ob ogledu gostoljubno sprejete in pogoščene s kavo in pecivom. Učenci so se udeležili verskih vaj, spovedi in obhajila, procesij ter birme; pred njo je verouk na šolah nadzoroval dr. A. B. Jeglič, knezoškof ljubljanske škofije. Poleg že ustaljenih praznov državni praznikov so učenci proslavili desetletnico smrti dr. I. Kreka, 20. janu-

arja 1928 pa s pouka prostim dnevom rojstvo drugega sina kraljeviča, ki je pri krstu dobil ime Tomislav — v spomin, na prvega hrvaškega kralja Tomislava; botroval je angleški princ Juri, krstili so ga z vodo iz Vardarja, Donave, Save in Jadranskega morja.

Izmed važnih odlokov sreskega poglavarja omenja šolski kronist dva; v prvem se je sreski poglavar pismeno zahvalil za uspešno pokončanje rjavega hrošča, z drugim pa prepoveduje prodajo raznih reči in pobiranje denarja po šolah!

Solsko leto 1928/29. Začetek 1. septembra; ob vpisu je bilo učencev na deški šoli 372 (deset oddelkov, dve nemški vzporednici), na dekliški pa 367 učenek (enajst oddelkov); prvič so vpisani podatki za otroški vrtec na deški šoli: 83 (33 dečkov in 50 deklic) z dvema otroškima vrtaricama.

V obeh učiteljskih zborih je v tem šolskem letu bilo zopet več sprememb: šolski upravitelj deške šole

Ivan Segar je bil 9. oktobra 1928 upokojen, na njegovo mesto je bil nameščen šolski upravitelj z Gorij Jože Vider, ki je bil hkrati sreski šolski referent; nastopil je 10. januarja 1929; po upokojitvi I. Segar je začasno opravljal upraviteljske posle učitelj Josip Napokoj, ki je še po nastopu Jožeta Vidra ostal njegov namestnik; Alojz Rabič, dodeljen tukajšnji meščanski šoli, se je vrnil na deško (4. februarja 1929); kot volonterje je veliki župan Ljubljanske oblasti za nekaj mesecev namestil učiteljske abituriente: Stanka Lampič, Marijo Veber in Marijo Korošec (vsi trije v marcu 1929 premeščeni na druge šole); v začetku šolskega leta je bila Marija Uhlir premeščena na osnovno šolo št. Urški gori, Janko Černut, dodeljen tukajšnji meščanski šoli, je bil premeščen na Jezersko, stavljen na razpoložanje, bil sprejet na VPS v Zagrebu; na dekliško šolo sta bili kot volonterki nameščeni učit. abit. Marija Rabič in Marija Iskra, Kristina Hafner pa je bila dodeljena v pisarno sreskega šolskega referenta.

Učiteljska zborovanja so bila v Ljubljani, v Bohinjski Bistrici in v

Kranjski gori.

Vršilec dolžnosti prosvetnega inšpektorja dr. Karel Capuder je bil 23. marca 1929 razrešen, njegove posle je ponovno prevzel prosvetni inšpektor dr. D. Lončar po odloku velikega župana Ljubljanske oblasti; v Beogradu je bil s kraljevim ukazom imenovan za ministra prosvete Božidar Maksimović.

Zaradi številnih sprememb v obeh učiteljskih zborih, zaradi nalezljive gripe (na deški šoli je bil v januarju pouk prekinjen za pet dni) in zaradi izredno hudega mraza v februarju (pouk prekinjen za teden dni) so bile večje motnje rednega pouka; vrhu tega se je v tem šolskem letu na Jesenicah in v okolici zelo razširila škrlatinka; pouk zaradi škrlatink ni bil prekinjen, pač pa je bilo več učencev kontumaciranih, na deški šoli pa sta bili učiteljci Marija Žerjav in Marija Schrott na bolezenskem dopustu in en mesec kontumacirani; učilnice so bile razkužene. Sanitetni referent dr. Slivnik je predaval o škrlatinki vsem učencem; številnim staršem in učiteljem. Aprila in maja so bili vsi učenci obvezno cepljeni proti nalezljivi škrlatinki,

GOSTOVANJE UČENCEV ŽIC V ITALIJI

Mladinski nogometni klub v St. Petru pri Čedadu v Italiji je povabil nogometno ekipo in pevski oktet poklicne industrijske šole ŽIC Jesenice, na prijateljsko srečanje. Z 21 mladimi fanti, katerih večina letos zaključuje šolo, smo se odpeljali v nedeljo zjutraj preko Vršiča proti Italiji. Med potjo smo si ogledali izvir reke Soče, naravni cvetlični vrt in ostale znamenitosti doline Trente ter Kobarid. Po krajših formalnostih na prelazu Robič

smo bili nekaj pred 12. uro v Italiji. Tam smo si pod vodstvom organizatorjev srečanja najprej ogledali del slovenske Benečije s St. Petrom in del Furlanije s Cedadom in njegovimi znamenitostmi. Po kosilu smo priredili organizatorjem krajši koncert, ob 16. uri pa je bila prijateljska mednarodna tekma med mladinsko nogometno ekipo naše poklicne šole. Po uvodnih pozdravnih besedah in izmenjavi šopkov se je pričela tekma ob plapolanju italijanske in jugoslovanske zastave. Domačini, ki so bili povprečno mlajši in morda tudi fizično šibkejši, so pokazali kmalu tehnično in tudi hitrostno nadmoč. V prvi polovici so vodili s 3:0 in v drugi polovici povečali rezultat še za 3 gole, medtem ko je dal za goste tik pred zaključkom častni gol Savo Despot. Zmaga domačinov z rezultatom 6:1 je bila zaslužena, za ekipo naše šole pa je bil najboljši vratar Marjan Krajnik, ki je bil deležen s strani številnih gledalcev zaslužene priznanja za mojstrsko obrambo številnih strelav. Tekmo smo v polčasu dopolnili s kratkim koncertom našega okteta, ki je moral na željo domačinov nastopiti tudi še po tekmi.

Polni najlepših vtisov smo se zahvalili za povabilo, se pogovorili o povratnem srečanju na Jesenicah in o nadaljnjem utrjevanju tovariških odnosov med našo in italijansko zamejsko mladino ter se odpeljali, sicer poraženi, vendar prepričani, da je bilo srečanje v St. Petru za obe ekipe uspešno. U. P.

Uspel koncert ameriških Slovencev iz CLEVELANDA

V petek, 10. junija, so se v dvorani Cufarjevega gledališča na Jesenicah predstavili pevci Glasbene matice iz Clevelanda, ki jih vodi Valentina Fillingner.

Koncert ameriških Slovencev, ki pojejo v pevskem zboru Glasbene matice v Clevelandu, pomeni za našo koncertno dejavnost prijetno osvežitev in nam bo ostal še dolgo v spominu. Kljub temu, da večina pevk in pevcev ne zna slovensko, so pesmi slovenskih avtorjev zapeli v slovenskem jeziku in bili deležni aplavzev in priznanja občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano Cufarjevega gledališča.

Zanimiv je bil tudi program pesmi. Zlasti so bile

zanimive nekatere zelo preproste narodne pesmi, ki jih naši pevski zbori le redko ali pa sploh ne uvrstijo v svoj program. Poslušalci so toplo pozdravili tudi izvedbo črnskih duhovnih pesmi ter ameriških narodnih pesmi in z aplavzom nagradili pevko June Price, ki je zapela arijo iz Bizejeve opere »Carmen«. To velja tudi za kvartet, ki je zapel finale tretjega de-

nja Verdijske opere »Traviata«.

Pevski zbor ameriških Slovencev in Clevelanda so v petek popoldne sprejeli predstavniki Jesenic na čelu z godbo. Vseeno pa bi bilo prav, da bi se nekdo gostom po uspelem koncertu na odprtem odru zahvalil in jih povabil naj še pridejo. To je pričakovalo tudi številno občinstvo v dvorani.

Jeseniški kegljači osmi

Pred nedavnim je bilo končano državno prvenstvo v kegljanju na asfaltu. Tekmova-

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta, starega očeta in strica

FRANCA ISKRA

še iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se poslovili od njega, mu poklonili cvetje ter počastili njegov spomin.

Zahvaljujemo se dr. Brandstetterju in osebju doma »Dr. Franceta Berglja« za vso skrb in nego, sostanovalcem za pomoč, pevcem, organizaciji SZDL in ZB-NOB Krajevne skupnosti Plavž ter kolektivoma Carinarnice in elektro delavnice za razumevanje in sočustvovanje.

Dragocena nam je bila tudi usluga lastnikov osebnih avtomobilov.

Se enkrat vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in spremlili očeta k zadnjemu počitku, iskrena hvala.

Zalujochi: hčerka Julka in sinova Franci in Jože z družinami.

ZAHVALA

Ob težki in mnogo prerani izgubi dragega brata in strica

FRANCA ZGAGE

se iskreno zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz obrata plavž za venec in spremstvo na zadnji poti ter Radu Golbu za poslovilne besede ob odprtem grobu

Zalujochi: sestri z družinama, bratje Peter, Albin in Ciril z družino ter ostalo sorodstvo

ODBOJKA

Jesenice : Kamnik 3 : 1

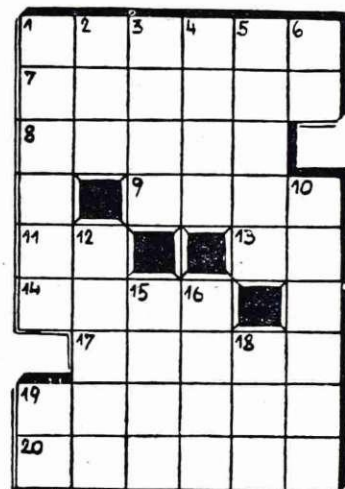
V nedeljo so jeseniški odbojkarji premagali Kamnik s 3:1 (5:15, 15:9, 15:6).

JESENICE: Bogataj, Resler, Bajt, Šmitek, Potočnik, Eržen, Kučina in Kavčič.

KAMNIK: Škrbec, Škrjanc, Zule, Podjed, Vidic, Debelak.

Domačini so veljali za favorite, toda z igro v prvem setu so razočarali gledalce in gostje so jih zaslužno premagali. No, v drugem setu in vseh preostalih so igrali bolje, ne pa lepo in teh-

nično kot znajo in premagali goste v štirih setih. Trenutno so drugi na prvenstveni lestvici. V nedeljo se srečajo doma z Branikom iz Maribora. Tekma bo ob 10. uri dopoldan na igrišču pod Mežakljo.

Križanka

Vod.: 1. mesarski poklic, 7. pismena zaveza, zadolžnica, 8. naskok, napad, 9. prečni drog v kozolcu, 11. 6. in 2. črka abecede, 13. osebni zaimek, 14. geometrijski lik, 17. hrvaški skladatelj (Blagoje), 19. znameniti francoski slikar (Auguste), 20. žensko ime.

Navp.: 1. ognjeniško žrelo, 2. letenje, polet, 3. menično poročilo, 4. zaščitna kožica, ki pokriva oko, 5. muza ljubezenskega pesništva, 6. začetnici slovenskega pesnika in prevajalca, 10. glavno mesto Turčije, 12. obvodna žival, ki iz dreves gradi jezo, 15. lunina faza, 16. bakrova zlitina, 18. kačji glas, 19. znak za rubidij.

Jeseniška dvojica najboljša

Na balinišču v bazi na Plavžu je bilo v nedeljo dopoldne tekmovanje dvojic. Tega tekmovanja so se udeležili balinarji Jesenio, Borca iz Kranja in Radovljice. Največ uspeha so imeli domačini, ki so zasedli prvi dve mesti. Najboljša sta bila Vudrič in Delač.

REZULTATI: 1. balinarski klub Jesenice 4 točke (56 : 31), 2. balinarski klub Jesenice I — 4 točke (56 : 44), 3. balinarski klub Kranj 3 točke (57 : 43), 4. balinarski klub Radovljica 3 točke (48 : 46), 5. balinarski klub Kranj 1 točka in 6. balinarski klub Radovljica 0 točk.

Mednarodni turnir v namiznem tenisu

V domu TVD Partizan na Jesenicah je bil v dneh od sobote do torka mednarodni turnir v namiznem tenisu. Jeseniški namiznoteniški igralci so imeli v gosteh Bolgare iz Sofije, moštvo Učehproma. V soboto zvečer se je z gosti pomerila ekipa Železarne in jih premagala s 5:0. V drugem srečanju so igralci namiznoteniškega kluba Jesenice premagali goste s 5:1, v torek zvečer pa je ekipa Železarne Jesenice III morala priznati premoč gostov z 0:5.

ker so se vedno znova pojavljala nova obolenja in je bila nevarnost, da se razširijo v pravo epidemijo škrlatinke.

Solske izlete sta vodstvi šol usmerili v bližnjo in daljno okolico Jesenic, višji razredi pa so si v spremstvu učiteljev ogledali Ljubljano, muzej, Ljubljanski grad in velesojem. Med letom so učenci praznovali praznike — rojstne dneve kralja, kraljice in prestolonaslednika — J. Juraja Strossmayerja in brata sv. Cirila in Metoda. Na Vidov dan je bila običajna proslava ob zaključku šolskega leta; tej se je pridružila še proslava, ko se je v kraljevski vili »Suvobor« rodil tretji kraljevič, ki so ga krstili — z vodo iz Jadrana, Vardarja, Donave in Savice — za Andreja; botrovala sta knez Pavel in bivša grška kraljica Elizabeta.

»Službene novine«, br. 730 z dne 20. marca 1929 so objavile kraljevi ukaz, s katerim »je bil trg Jesenice proglašen za mesto in pomaknjen s tem v drugi draginjski razred, kar je posebno dobrodošlo državnim nametščencem. — Prebivalci industrijskega kraja s približno 6000 duš so

to vzeli z največjo radostjo na znanje«, piše v obeh kronikah.

V šolski kroniki deške šole pa so vpisani še sledeči dogodki iz zgodovine kraljevine: »Dne 6. januarja 1929 je kralj izdal proklamacijo, s katero je ukinil Vidovdansko ustavo z dne 28. junija 1921, razpustil narodno skupščino, izvoljeno 11. septembra 1927 (v njej so se namreč razvele narodnostne strasti do take mere, da je črnogorski poslanec Puniša Račić z revolverskimi strelji ubil vodjo hrvatske seljačke stranke Stjepana Radića in še dva poslanca, ker so ti žalili njegovo čast), zakoni ostanejo v veljavi, dokler se po potrebi s kraljevim ukazom ne ukinejo ali izdajo novi; divizijski general Petar Živković je postal ministrski predsednik in minister za notranje zadeve. S tem se je začela šestojanuarska diktatura. Dne 3. oktobra 1929 je dotedanja kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev dobila novo ime Jugoslavija; spremenjena je bila tudi upravna razdelitev države; namesto 26. oblasti — velikih županstev — je bilo državno ozemlje razdeljeno na devet banovin; bivša ljubljanska in mariborska oblast ve-

likega županstva sta bili združeni v Dravsko banovino; za prvega bana je bil s kraljevim ukazom imenovan inž. Dušan Serbec, za podbana pa dr. Otmar Pirkmajer. — Decembra 1929 so bile razpuščene vse takratne telovadne organizacije, ustanovljene pa je bilo edino telovadno društvo »Sokol kraljevine Jugoslavije«.

Dne 5. decembra 1929 je bil podpisan Zakon o narodnih šolah, enoten za vso državo; objavljen je bil v »Službenih novinah« dne 28. januarja 1930, s čemer je stopil v veljavo.

Šolsko leto 1929/30 se je sicer začelo 1. septembra, vendar se je pouk začel z zamudo, šele 17. septembra. Vpisalo se je na obeh jeseniških osnovnih šolah 765 učencev, na deški 379 (dvanajst oddelkov vsakdanje šole z eno nemško vzporednico s 16 učenci), na dekliški 386 učenk v enajstih oddelkih; otroški vrtec je štel v dveh oddelkih 25 dečkov in 47 deklic, skupno torej 72 predšolskih otrok; otroški vrtarici sta bili Ivana Kastelic in Ivana Ferjan.

Spremembe v učiteljskem zboru: šolski upravitelj Josip Vider je kot sreski šolski nadzornik bil oproščen pouka; njegov namestnik je bil Jo-

sip Napokoj; iz Bohinjske Bistrice je bila premeščena Marija Markizeti, da nadomešča obolelo Marijo Žerjav; s Koroške Bele je bila premeščena Danica Šetinc; Pavlina Hafner je bila dodeljena na Breznico; na deški je Kristina Hafner zopet nastopila svoje prejšnje učno mesto, ker je bila razrešena dela pri sreskem referentu; začasna učiteljica Marija Rabič je bila začasno dodeljena v Bohinjsko Bistrico in nato v Ovišje; začasna učiteljica Marija Iskra pa dodeljena v Boh. Bistrico.

Po novem šolskem zakonu prejema učiteljstvo stanarino, ki jo izplačuje občina; na Jesenicah znaša stanarina 300.— dinarjev; prejšnji državni prispevki za stanarino so bili ukinjeni s 1. aprilom 1930.

Učenci so proslavili poleg državnih praznikov še dan sv. Save, J. J. Strossmayerja, Francoski dan z zbiranjem prispevkov za francoske poplavlence, obletnico smrti Zrinjskega in Frankopana, materinski dan, osemdesetletnico predsednika republike Čehoslovaške T. G. Masaryka v »Sokolskem domu«; v istem domu so učenci prvič sodelovali pri oddajni radijski prireditvi.

(se nadaljuje)

Uporabniki cest

Oddelek za notranje zadeve in komisija za varnost in vzgojo v prometu sta že nekajkrat predlagala občinskemu organu, da bi razširili nevarne ožine na cesti skozi Jesenice. Tako nevarnost na cesti predstavlja zožena cesta tik pod bolnišnico in del ceste od prejšnje zgradbe Zdravstvenega doma do hotela Pošta. Lani so na tem odseku uredili pločnike za pešce, na cestišču pa še vedno stoji zgradba, v kateri imajo svoje prostore dimnikarji (C. maršala Tita 60). V tej ožini je le na eni strani slabo urejen pločnik, z druge strani pa je podporni zid.

O tem problemu bo v kratkem razpravljala skupščina in zato lahko upamo, da bodo zgradbo podrli, tako da ne bo cestišče več življenjsko nevarno za pešce, na ostalem delu pa bodo uredili parkirni prostor.

Kako naj se vede pešec na cesti?

Pešec mora hoditi na cesti po pločniku ali drugi površini, ki je posebej določena za pešce. To velja predvsem za naselja, kjer so pločniki oziroma določene steze za pešce. Kako pa izven naselja? Novi zakon o varnosti prometa na javnih cestah določa, da morajo hoditi pešci izven naselja po skrajnem levem robu ceste v smeri, kamor gredo. Od roba ceste pa se smejo oddaljiti največ en meter. Hoja po levi strani cestišča je varnejša, saj pešec lahko vidi motorno vozilo, ki vozi nasproti.

Prečkanje ceste je pravilno dovoljeno le na prehodih za pešce. Vendar se na prehodu kljub prednosti ne sme zadrževati po nepotrebnem. Prečkanje cestišča je dovoljeno na neoznačenih prehodih le v tem primeru, če je pešec oddaljen več kot 100 metrov od označenega prehoda. Razumljivo je, da je pri takšnem prehodu potrebna največja previdnost. Na Jesenicah so prehodi čez cesto dovolj blizu, da odpade vsaka potreba po prečkanju ceste izven označenega prehoda. Kot pešec se smatra oseba, ki je udeležena v prometu, pa ne vozi vozila in se ne pelje v njem, ali oseba, ki z lastno močjo potiska otroški voziček, kolo, kolo s pomožnim motorjem ali voziček za slabotne, kot tudi oseba, ki se pelje na premičnem vozičku za slabotne, ki ga premika z lastno močjo.

Za kršitve teh določil je določena mandatna (na kraju samem) denarna kazen in sicer 500 ali 1000 starih dinarjev, če pa s prekrškom kdo povzroči neposredno nevarnost za druge udeležence prometa ali celo prometno nezgodo, se kaznuje z denarno kaznijo od 3 do 30 tisoč starih dinarjev oziroma z zaporom do 30 dni.

S. H.

Razširjena seja občinskega odbora Zveze združenj borcev Jesenice

Občinski odbor ZZB NOV je v torek organiziral razširjeno sejo članov občinskega in nadzornega odbora. Na sejo so povabili tudi predsednike in podpredsednike vseh komisij ter podkomisij, kakor tudi predsednike in tajnike krajevnih odborov Zveze borcev, Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev ter Zveze vojaških in vojnih invalidov.

Razpravljali so o predlogih propagandne komisije, o osnutku statuta Zveze združenj borcev ter o osnutku pravilnika o delitvi dohodka ter še o nekaterih drugih vprašanjih.

Zaradi obširnega gradiva ne moremo podrobneje pisati o delu posameznih komisij in podkomisij. Omenimo naj le, da letos praznujemo 25-letnico vstaje in podkomisij in podkomisij. Omenimo naj le, da letos praznujemo 25-letnico osvoboditve jugoslovanskih narodov in da bo v ta namen komisija za razvijanje tradicij NOB 4. in 22. julija organizirala več proslav s kulturnimi programi s sodelovanjem krajevnih odborov ZZB. Na programu so izleti ter obiski pomebnih partizanskih krajev. Komisija bo tudi v bodoče posvečala vso pozornost muzejski in spomeniški dejavnosti.

Oddelek za delavsko gibanje in NOB pri Tehniškem muzeju železarne bo skupaj s komisijo za interniranje in zapornike poleg zbiranja gradiva iz NOB in taborišč izdelal točen seznam padlih borcev, zapornikov in talcev, tako da bo razstava »Internirani Jeseničani v koncentracijskih taboriščih« dovolj učinkovita.

Ker je zdravstveno stanje

borcev NOV na Jesenicah v dno slabše, bo morala podkomisija za zdravstveno varstvo borcev NOV čimprej organizirati zdravniške preglede. V načrtu imajo tudi obiske pri bolnih borcih, ki se zdravijo v bolnišnicah, zdraviliščih ali doma. Tudi podkomisija za zaposlovanje in stanovanjska vprašanja bor-

cev sta že izdelali programe in pokazali vso skrb in razumevanje za probleme borcev.

Odbor se je tudi strinjal s predlaganim osnutkom statuta Občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, ki pa bo dokončno sprejet na redni ali izredni letni skupščini. Načelno je bil sprejet tudi osnutek pravilnika o delitvi dohodka Občinskega odbora ZZB NOV Jesenice. Pravilnik in statut bosta v prihodnje služila za smernice uložbenem in članom organizacije pri bodočem delu.

Karel Zorko

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

razpisuje

naslednja delovna mesta za potrebe tehniške in poklicne šole:

1 matematik

— s fakulteto za pouk matematike

1 strojni inženir

— s fakulteto za pouk predmetov v strojni stroki

1 učitelj telesne vzgoje

— s fakulteto, po možnosti usposobljen tudi za pouk predvojaške vzgoje

Osebnostni prejemki po pravilniku.

Matematik bo imel prednost pri dodeljevanju stanovanj, ko bodo gotova.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Prošnje z dokumenti pošljite na upravo Zavoda ŽIC. ŽIC Jesenice

Ali je to res nevednost?

Živimo v času, ko imajo stroji vedno večjo veljavo. Radi imamo nove moderne tovarne, v katerih je delovni postopek avtomatiziran, hočemo avtomobile, motorje in celo kuhinje naših mater nam več ne odgovarjajo, kajti tudi tu ima besedo modernizacija.

Človek pa je in bo ostal človek, ki pa ni avtomat. Naš človek lahko ustvarja in tudi ustvari spremenjeno okolje, ne more pa se istočasno v novo okolje vživeti, da ne bi nekaj pogrešal. Zato tudi ljudje, ki živijo v mestih, zelo radi obiskujejo kraje, ki so oddaljeni od njihovih stalnih bivališč, čeprav imajo v mestu vsega v izobilju. Po drugi strani pa se ljudje z dežele zelo težko odločijo za izlet v mesto. Z motorjem lahko hitro in lažje pridemo iz kraja v kraj, po drugi strani pa moramo čuvati naše naravne lepote, ker jih človek potrebuje tudi za sebe.

Da bi naravo ohranili takšno, kakršna je, so ljudje vsepovsod ustanovili razna društva in organizacije. Imamo že precej hortikulturnih, planinskih, ribiških, lovskih in

drugih društev z določenimi nalogami.

Planinska organizacija omogoča ljudem obisk gora in skrbi, da je v planinskih postojankah dovolj ležišč in dobra oskrba gostov. Pomembno vlogo ima tudi Gorská straža, ki prepoveduje trganje zaščitnega planinskega cvetja.

Lovske družine skrbijo predvsem za to, da gozd ostane gozd z vsemi svojimi prebivalci in tudi z novimi. Sleherni član zelene bratovščine dobro ve, da so stroški za njegovo delo v gozdu tolikšni, da bi lahko kupil za isto ceno dvojno količino kvalitetnejšega mesa kar v mesnici. Vendar ne gre za to. Človek išče naravne lepote. Ali ni lepo opazovati srne — matere, ponosnega gamsa, ki visoko vrh skale z živžog opozarja na nevar-

nost — človeka. To je in bo ostalo doživetje, ki mora predramiti tudi človeka, ki nima tankega posluha za utripanje narave.

Divjad ne pozna strojev. Čim več prometa na cestah, tem manj je divjadi v bližini cest. Tudi železnica je postala nevarna, razen tega pa tudi nevarna škropila na njivah. Lahko se zgodi, da bomo kmalu oropani naravnih bogastev, če ne bomo enotni v prizadevanjih za odstranjevanje vsega, kar moti divjad. Delati pa ne smemo tako, kakor nekateri občani na področju lovske družine Stol — Žirovnica in tudi v drugih predelih. Zgodi se, da človek slučajno ali pa celo išče mladega srnjačka in ga nato vzame k sebi na dom, ker se mu smili in ga ima rad. Doma sicer za njega skrbi, da ga ohrani pri življenju. Razumljivo, da so za tak okras hiše tudi stroški. Vendar pa tudi vsi ti ljudje ne vedo, ali pa ne vedo, da so s takšnim dejanjem odvzeli srni mladica in oba

spravili v nevarnost. Tako so tudi naravi odvzeli prebivalca, saj domač srnjak ali srna ni in tudi nikoli več ne bo divjad. Takšno početje ni dovoljeno in ga prepoveduje tudi zakon o lovu, lovci pa ga tudi obsojajo. V navedenem lovskem področju je bilo ugotovljenih pet odvzemov mladih srnjačkov.

Preteklo nedeljo smo lovci na posvetu sklenili, da vse mladiče odvezujemo. Ljudi pa, ki se s takšnim poslom ukvarjajo izročimo v postopek sodišču. Sodišču jih ne bomo izročili samo zato, da bi bili kaznovani, pač pa zato, ker je takšna praksa nerazumljiva in tudi nemo-goča, če hočemo imeti vsaj delček tistega, kar bi ob primernem ravnanju lahko imeli, če že ne upoštevamo, da je takšno ravnanje tudi protizakonito.

Lovci opozarjamo vse prebivalce, da z živo ali mrtvo divjadjo lahko razpolagajo le lovci. Če nekdo slučajno dobi mladica in meni, da je brez varstva, naj o tem obvesti najbližjega lovca, mladica pa lahko samo prinese na bližnji varnejši kraj. Samo lovec lahko na osnovi znanja, ki ga zahteva tudi

lovski izpit, odloči, kakšno naj bo nadaljnje ravnanje z mladim. Podoben je tudi postopek, če nekdo z motornim vozilom rani ali ubije divjad. Tudi v tem primeru je treba oddati divjad najbližjemu lovcu, ali pa ga vsaj obvestimo o najdbi. Žal pa se dogaja, da voznik ranjeno ali ubito divjad vrže v vozilo in si jo prisvoji. Tudi takšne primere bomo lovci še bolj posledno zasledovali, storilce pa prijavili sodišču z odškodninskim zahtevkom za povrnitev škode za živo divjad; to je precej dražje od mesa. Dogaja se tudi, da mladiče divjadi preganjajo tudi otroci s psi. Za takšno dejanje otrok so odgovorni starši. Bolje je, da pred takšnim dejanjem dobro premislimo, kot pa da pozneje nosimo posledice. Tudi za nas lovce ni prijetno, da moramo uporabljati zakonite predpise, da bi zaščitili naravo, prav tako pa ni prijetno za tiste, ki bodo nosili posledice zaradi brezvestnega ravnanja z divjadjo. Vse občane, ki razumejo današnji čas in potrebe delovnega človeka, teh pa ni malo, vabimo lovci k sodelovanju.

Lovska družina Stol — Žirovnica

Slatom pod Prisojnikom

Na plazu pod Prisojnikom je bil v nedeljo dopoldan med-klubski slalom za starejše in mlajše mladince in mladinke. Nastopilo je 58 tekmovalcev in tekmovalk. Pri starejših mladincih je bil najboljši Mariborčan Gazvoda, pri mladinkah pa njegova klubska kolegica Pirnatova. Najbolj številno so bili zastopani mlajši mladinci, pri katerih je bil najhitrejši Sevcnikar iz Maribora, pri mladinkah pa Gorenjka Gazvodova iz Kranjske gore.

Obe progi za nedeljski slalom je postavil kranjskogorski športni delavec Janez Mlakar. Prva proga je imela 42, druga pa 40 vratic. Višinska razlika je znašala pri obeh 180 m. Ugodne snežne razmere in tehnično zahtevni progi je dalo slutiti, da bo borba za prva mesta ostra. Zbrani so bili tudi vsi najboljši alpski vozači. Najbolj zanimive so bile borbe starejših mladincev. Favoriti Harnold, Pajntar, Židan in Slokan so imeli med vraticami težave in so morali odstopiti, ali pa se zadovoljiti z zelo slabim rezultatom. Le Gazvoda je brezhibno prevozil oba teka in je bil obakrat tudi najhitrejši. Jeseničana Marolt in Leskošek sta vozila solidno in osvojila drugo oziroma tretje mesto.

Pri starejših mladinkah je premočno zmagala Pirnatova, pred Jeseničanko Draganovo.

Zelo zanimiva je bila tekma mlajših mladincev, ki so večje premagovali ovire na progi. Zmagovalec Sevcnikar je imel v obeh tekih najboljši čas. Presenetljivo se je na tretje mesto uvrstil Ješe iz Radovljice, ki je le za eno

desetinko zaostal za Plantevim iz Maribora. Jeseničani se niso znašli najbolje, saj je Štravs kot najboljši šele na sedmem mestu. Tudi mlajše mladinke so startale na isti progi. Najhitrejša je bila Gazvodova iz Kranjske gore pred Kleindienstovo z Jesenic.

Organizacija je bila zadovoljiva in zaslužijo marljivi smučarski delavci iz Kranjske gore vso pohvalo. Tekmovalci pa so želeli, da bi bilo takih tekmovanj čim več in bi tako bolje pripravljeni dočakali novo sezono.

REZULTATI:

STAREJŠE MLADINKE: 1. Pirnat (Branik) 1:49,0, 2. Dragan (Jesenice) 2:02,1, 3. Luzar (Enotnost) 2:18,2.

MLAJŠE MLADINKE: 1. Gazvoda (Kranjska gora) 1:54,1, 2. Kleindienst (Jesenice) 1:56,7, 3. Koblar (Jesenice) 2:22,2.

STAREJŠI MLADINCI: 1. Gazvoda (Branik) 1:23,7, 2. Marolt (Jesenice) 1:31,5, 3. Leskošek (Jesenice) 1:33,6.

MLAJŠI MLADINCI: 1. Sevcnikar (Branik) 1:31,2, 2. Plantev (Branik) 1:35,6, 3. Ješe (Radovljica) 1:35,7.

ŠPORT IN KULTURA

KOŠARKA

Ljubljana : Jesenice 85 : 60

V zadnjem kolu spomladanskega dela I. slovenske košarkarske lige je moštvo Jesenic doživelo v Ljubljani nepričakovano visok poraz.

LJUBLJANA: Peršin 28, Kočar 6, Sajovic 23, Kapelj 4, Milošević 5 in Jelačin 17.

JESENICE: Sodja 9, Vauh-nih 22, inž. Senčar 17, Jeraj 8, Koren 4.

Po odlični igri proti Mariboru 66 smo pričakovali, da bo moštvo Jesenic tudi v Ljubljani osvojilo dve nadaljnji točki. Tako bi ostali resni kandidati za osvojeitev naslova republiških državnih prvakov. Te je bila ena najslabših tekem, kar jih je moštvo Jesenic odigralo v zadnjih letih. Neizodostna psihična pripravljenost ter v zadnjem času nekorekten odnos tekmovalne skupnosti je, med igralce vnesel nemir in občutek, da nekaterim ni po volji, da je moštvo Jesenic na čelu prvenstvene lestvice v I. košarkarski ligi. Moštva,

ki so bila v začetku obsojena na odhod iz lige, na vse mogoče načine poizkušajo zmagati vsaj na domačih igriščih. Prav taka taktična poteza je bila tekma med košarkarji Ljubljane in Jesenic. Tekma je bila odigrana v hudi vročini v soboto ob 16. uri. Domači igralci so v desetih minutah prvega polčasa popolnoma strli odpor gostujočega moštva in z neverjetno natančnostjo zadetkov iz daljave ter s hitrimi protinapadi zapečatili usodo Jeseničanov. V drugem polčasu so igralci Jesenic še enkrat poizkušali zmanjšati razliko, vendar jim tudi to ni uspelo, kljub temu da so v drugem polčasu zaradi petih osebnih napak igrali tudi nekateri rezervni igralci. Moštvo Jesenic je s svojo igro povsem razočaralo. Zaradi hude vročine so bili vsi napadi počasni in netočni. Vso nadaljnjo voljo za igranje pa jim je vzel še sodnik Ober-

snel, ki je tudi aktivni odbojnik Ilirije. Le-ta je v začetku tekme dosodil tri osebe in tehnično napako inž. Senčarju ter tako bistveno vplival na razvoj nadaljnjih dogodkov na igrišču.

Moštvo Jesenic je kljub porazu s košarkarskim klubom Ljubljana prvič, odkar obstoja, osvojilo naslov spomladanskega prvaka Slovenije. To je velik uspeh mladih igralcev Jesenic in pa zahvala številnim navijačem ter simpatizerjem košarke za uspešno vzpodbujanje na tekmah, ki so jih odigrali na domačem igrišču.

L. K.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE FERJAN

se prisrčno zahvaljujemo primariji dr. Brandstetterju ter osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice za zdravljenje, skrb, nego in lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se tudi vsem sosedom, prijateljem, znancem, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in nam izrekli sožalje.

Žalujejo: sinova, hčerke in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

V globoki žalosti ob izgubi najine mame

MARIJE MENCINGER

z Javornika, ki je nenadoma umrla v 54. letu starosti 8. junija 1966, se z iskreno hvaležnostjo zahvaljujemo ysem, ki ste jo razumeli in ljubili. Še posebej se zahvaljujemo za slovo na njeni zadnji poti pevskega zboru Svobode z Javornika in pevskega zboru Društva upokojencev z Javornika, godbi Svobode Javornik, predstavnikom prometa ŽJ, bavarskih izseljencev, Svobode Javornik ter organizaciji ZB za poslovljene besede, za nadvse ganljivo slovo sodelavcem s prometa v železnici, darovalcem vencev in cvetja, voznikom avtomobilov, vsem sorodnikom in znancem, ki ste nam v teh težkih dneh nesebično pomagali, še posebno pa najbližjim sosedom, družini Dobravec.

Hčerki: Majda in Francka

— or

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

18. in 19. junija ameriški barvni CS film FLANDRIJSKI PES, ob 17. in 19. uri.

20. junija nemški barvni falm TAJNA Y, ob 17. in 19. uri.

21. in 22. junija angleški film SLUŽABNIK, ob 17. in 19. uri.

23. junija jugoslovanski film MARŠ NA DRINO, ob 17. in 19. uri.

24. junija češki film TRGOVINA NA GLAVNI ULICI, ob 17. in 19. uri.

25. junija ameriški film SKRIVNOSTNA SOSEDA, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

18. in 19. junija angleški film SLUŽABNIK, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. junija ameriški barvni CS film FLANDRIJSKI PES, ob 18. in 20. uri.

22. junija jugoslovanski film MARŠ NA DRINO, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. junija madžarski film MILIJON IN POL, ob 18. in 20. uri.

25. junija ameriški CS film SVETIŠČE GREHOV, ob 18. in 20. uri.

Kino »ŽIROVNICA«

18. junija švedski film DEVIŠKI VRELEC.

19. junija japonski CS film HARAKIRI.

22. junija ameriški barvni CS film FLANDRIJSKI PES.

25. junija angleški film SLUŽABNIK.

Kino DOVJE

18. junija japonski CS film HARAKIRI.

19. junija švedski film DEVIŠKI VRELEC.

23. junija ameriški barvni CS film FLANDRIJSKI PES.

25. junija madžarski film MILIJON IN POL.

Kino KOROSKA BELA

18. junija madžarski film MILIJON IN POL.

19. junija francoski barvni CS film OBRAČUN V BANGKOKU.

20. junija angleški film SLUŽABNIK.

25. junija češki film TRGOVINA NA GLAVNI ULICI.

Kino KRANJSKA GORA

18. junija francoski barvni CS film OBRAČUN V BANGKOKU.

19. junija madžarski film MILIJON IN POL.

23. junija angleški film SLUŽABNIK.

24. in 25. junija ameriški barvni CS film FLANDRIJSKI PES.

Seja ŠD Jesenice

V ponedeljek popoldan je bila v prostorih Športnega društva Jesenice redna seja UO. Naprej so razpravljali o delu smučarskega kluba in priključitvi ostalih klubov v občini. O tem je obširno poročal predsednik smučarskega kluba inž. Marolt in povedal, da pripravljajo pravilnik, ki ga bodo poslali na vpogled vsem osnovnim organizacijam v občini in ga šele potem sprejeli.

Najbolj zanimiva za predstavnike klubov je bila delitev za letošnje leto. Predsednik gospodarsko finančne komisije je navedel, da je ŠD Jesenice dobilo letos za športno dejavnost 15 milijonov S dinarjev. Po sklepu komisije in po dejavnosti je skušala komisija

čim bolj pošteno razdeliti denar, ki pa seveda ne more pokriti vseh potreb in zahtev.

Precej so razpravljali tudi o plavalnem in atletskem klubu, ki nikakor ne more zaživeti. Plavalci so valili krivdo na železarno, češ da ne uredi bazena v Ukovi. Atleti pa nimajo potrebnih funkcionarjev, ki bi poživili delovanje kluba.

Razpravljali so tudi o drugih manjših problemih po klubih in reševali nekatere prošnje. Ugodno so rešili prošnjo odbojarskega kluba, da lahko izvede turnejo po Čehoslovaki, pod pogojem, da prej izvedejo občni zbor.

P. K.

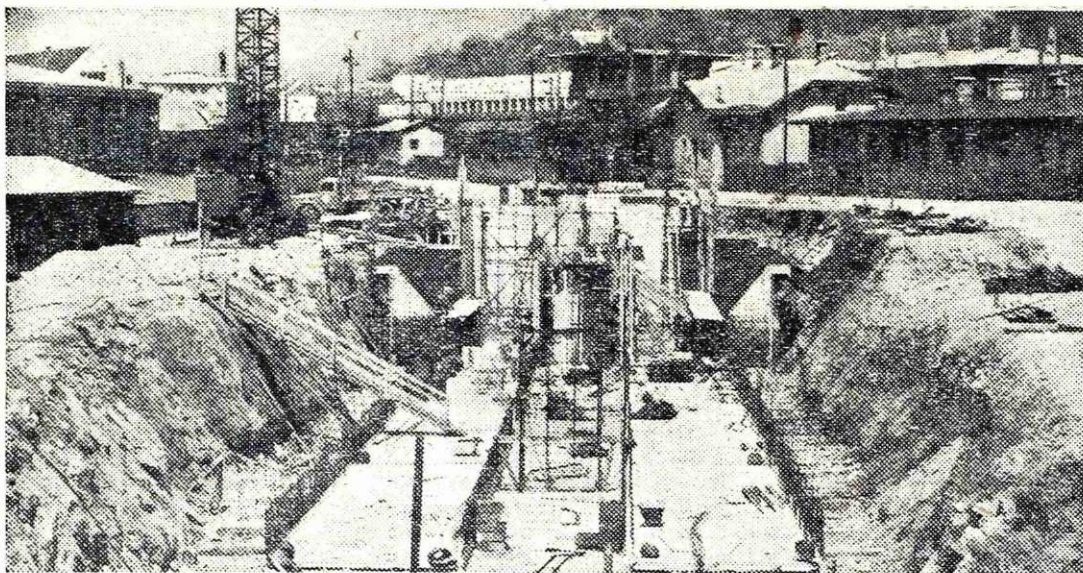
Jeseniški nogometaši v VIDMU

V nedeljo popoldne so jeseniški nogometaši odigrali povratno nogometno tekmo z moštvom Forti e Liberi v Vidmu v Italiji. Kakor smo že poročali, se je prva tekma, ki je bila prejšnjo nedeljo na Jesenicah, končala z zmago Jeseničanov 5:3. V nedeljo so jeseniški nogometaši zaigrali dobro in tudi bo-

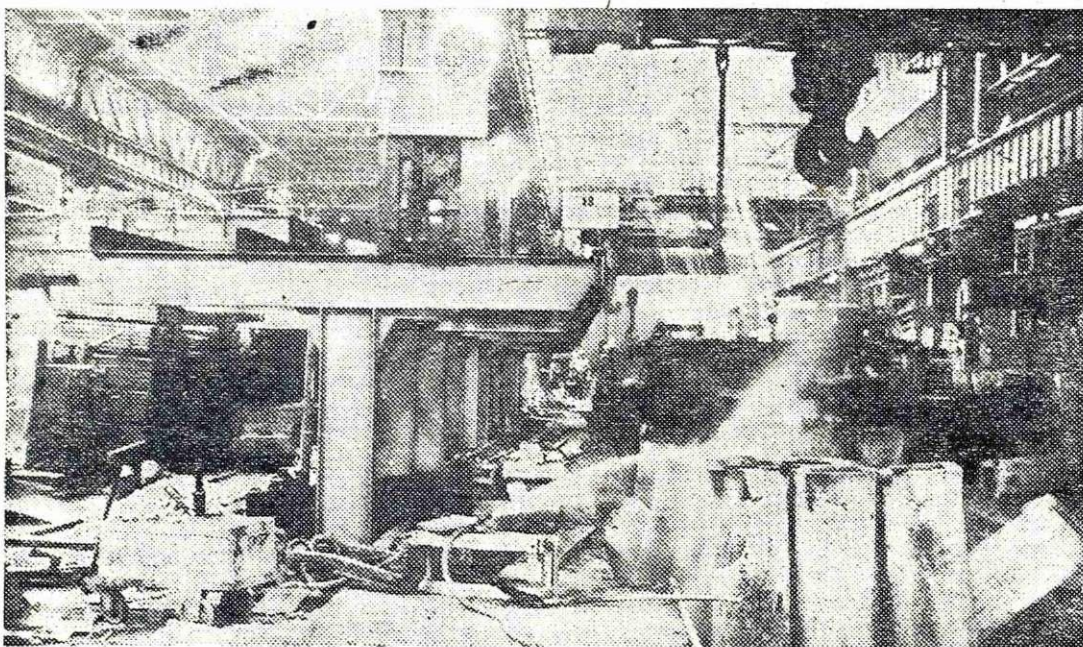
lje, kakor na nekaterih prvenstvenih nogometnih tekmah v minuli sezoni. Tekma se je končala z rezultatom 2:2. Strelca golov sta bila Hribar in Medja na podajo Klinarja.

Po končani tekmi je zbolel igralec Kovač in so ga morali odpeljati v bolnišnico v Vidmu.

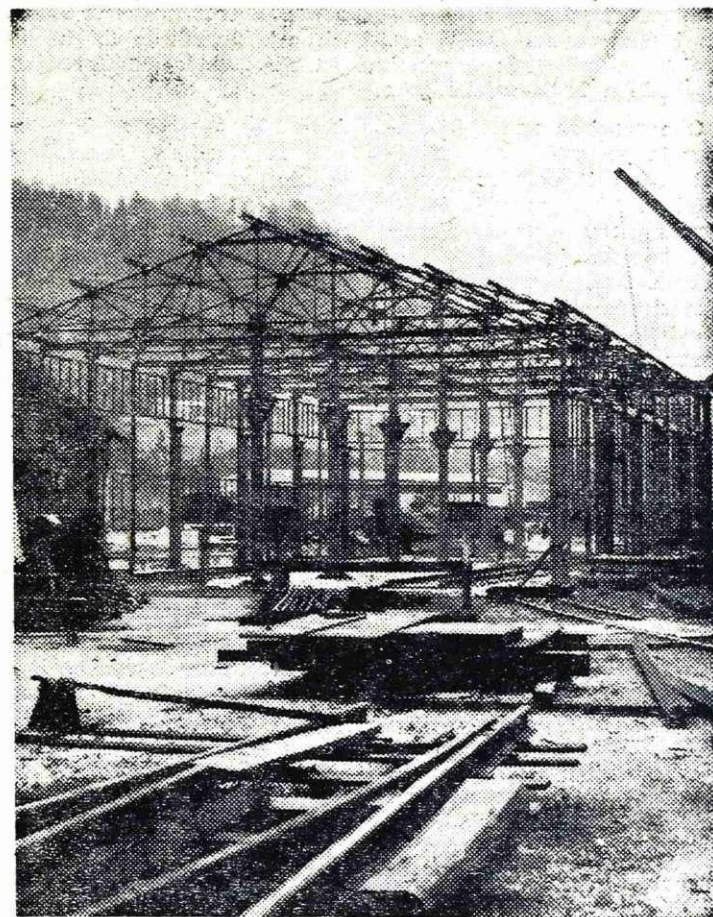
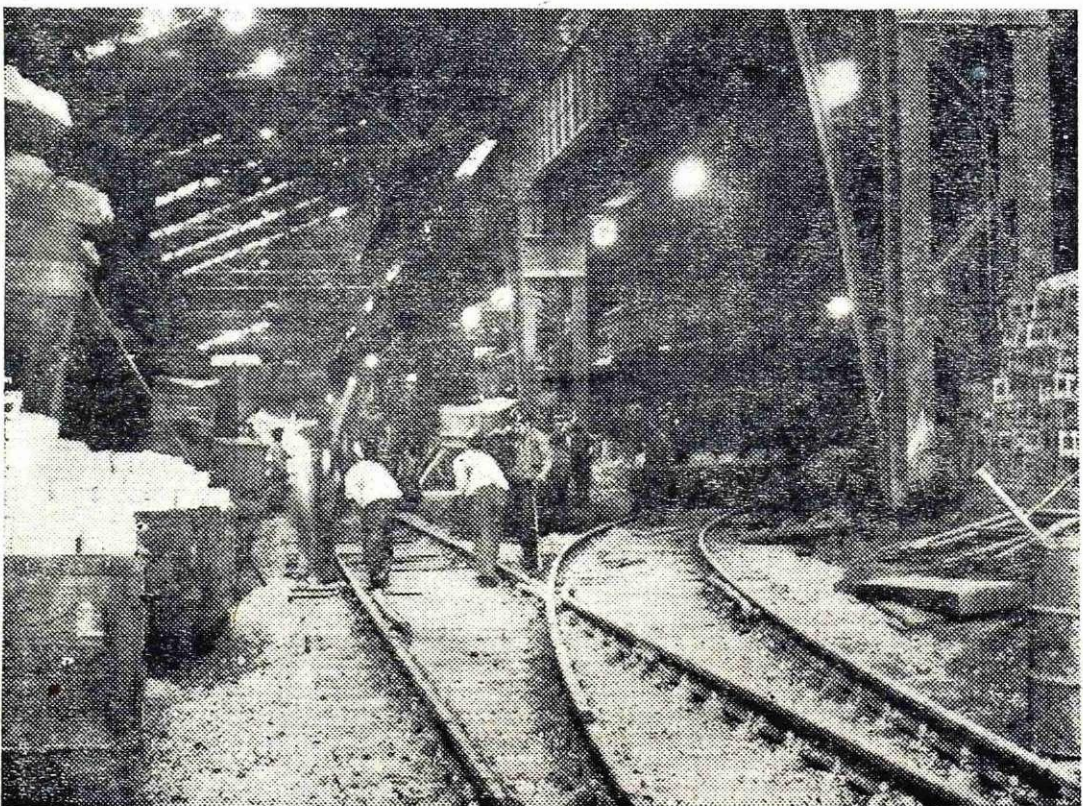
NOVICE IZ ŽELEZARNE V SLIKI IN BESEDI

Začetek betonskih del v skladišču koksa.

V martinarni so začeli preurejati livno jamo. Postavljajo podeste in normalni tir da bi lahko začeli vlivati jeklene bloke na posebnih vozovih, s katerimi jih bodo še vroče prepeljali v valjarno Bela (Slika zgoraj in spodaj)

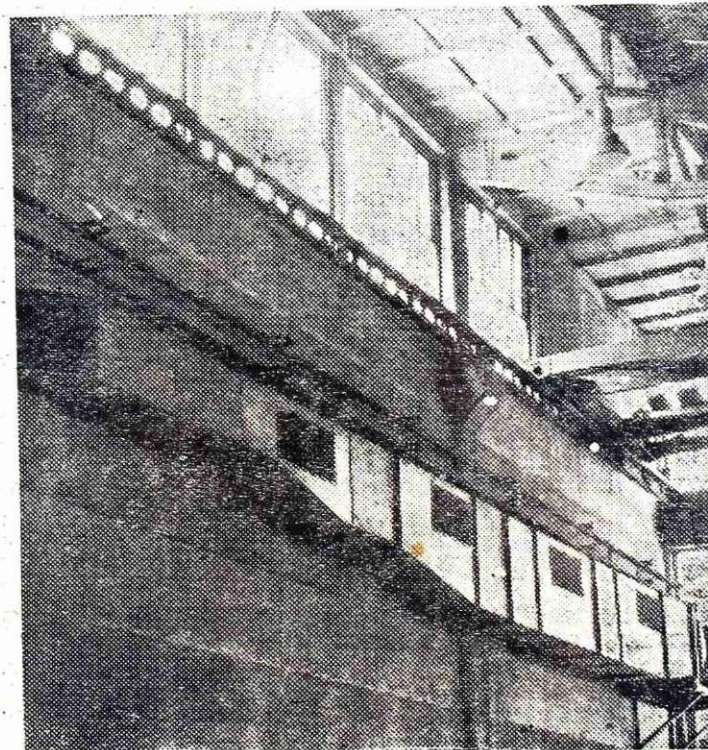

To bo nova vozovna delavnica

Podaljšana proga za žerjav

Na rudnem dvoru gradi Gradis drobilnico in stolp za usmerjanje koksa v skladišče. Transportna dela opravljajo z velikim stolpnim žerjavom. Da bi lahko s tem žerjavom prenašali beton tudi na zapadno stran tira za razkladanje koksa, bodo žerjavno progo podaljšali do svetlobnega profila slepega tira ob normalnotirni tehni-

ci. Igla žerjava se bo vrtela nad tiri, vendar ne takrat, ko bodo na tirih premikali. O tem se bosta sporazumevala prometnik železarne in žerjavovodja in sicer tako, da bodo najprej premikali po tirih, potem pa bo prometnik dovolil prenašanje bremen nad tiri. Zaradi varnosti ne bo smel biti nihče v dosegu igle. B.

Klimatske naprave v novi patentirnici